

PERŽVALGA.

Rugpjūčio 7 d. savo dvare šalyj Krokavos pasimirė Mogiliavo arcivyskupas grapas Šembek, mitropolitas Maskolijos katalikų dvasiškijos.

„Gaz. Katolicka“ jį pagirdama rašo taip: „Budams Plocko vyskupu nepalaimingai prisidėjo prie išstumimo lenkiškų giedojimų ir įvedimo dievmydystės už carą maskoliškai, bet tą prasišokimą apečiai atitaisė paskepinu trusu“.

Į jo vietą, sako, busias paskirtas Varšavos arciv. Popiel, į šito vietą—Vilniaus vyskupas Roppas, o Vilniuj, mena, busias vysk. Niedzialkovskis. Visi geri despoto pritarėjai.

— Neseniai buvo pranešta apie streiką Vilniaus K-katalikų konsistorijos tarnaujančiųjų. Dabar „Vil. Žin.“ rašo, kad jie pradėjo dirbti rugpjūčio 8 d., „tačiau jų prašymo nors buvo prizadėję, neišpildė“. Tai gražus pavyzdys Kristaus mokslo visiems avelių piemenims. Jeigu augštesnėji dvasiškija nesidrovi taip suviliot, tai ko norėt iš žemesnės? O kaip tokius skriaudėjus ir suviliotojus vadina?...

— „Razsviet“ praneša iš Kau no, kad esą „šiose dien. (viduryje rugpjūčio) sustreikavo valdininkai Telšių Rymo-katalikų dvasiškos konsistorijos, paduodami Telšių dijecezijos vyskupui Gastonui Cirtautui peticiją“. Iš privestos peticijos matyt, kad kons. valdininkų algos tebestovi tokios, kokias dvasiška vyriausybė pažymėjo dar 1842 m. (!). Sekretorius, paveizdan, gauna 550 rub. į metus, skyrių perdėtiniai — 250 rub., archivarėjus ir registраторius—200 rub., raštininkai—nuo 120 r. iki 144.—Peticijoje valdininkai nurodo ant to, kad negalėdami už tokias menkas algas pragyvent turį jieškotis pašalinių užsiemimų, o tas blogai atsiliepęs ant išpildymo savo privalumų. Reikalauja to-

kių algų: sekretoriui — 1,200 rub., skyrių perdėtiniais—po 800 r., archivarėjui ir registr.—po 600 r. ant metų raštininkams—po 30–40 r. ant mėn.—Vysk. Cirtautas, sako—prizadėjęs peržiūrėt peticiją. Galima manyt, kad bus išpildyti tie valdininkų reikalavimai; gal nesuvilios, kaip anuos „smerlinus“ žmones — paprastus tarnus. Tarp konsistorijos valdininkų yra ir kunigai.

— Kadai-tai „Tėvynėje“ buvo aprašyta apie neperšaujamą audimą, Žeglenio išrastą. Dabar, kaip rašo „Kurjer Warsz.“, Žeglenis („Žegleń, „nasz rodak“) atvykęs į Varšavą pardavė čia patentą ant savo išradimo. Ir Varšavoje ant Lešno gatvės po N 68 atsirado pirmoji Maskolijoje dirbtuvė kulkasaugių pancierių. Pancieriai prekioję apie 100 rublių. Per 400 žingsnių visiškai apsaugoja nuo karabino šuvis. Kita dirbtuvė esanti South Bent, Ind., Suv. Valstybėse.

— D-ras Basanavyčius rengiasi leisti Vilniuje laikraštį—„Lietuvių Tauta“.

— Kuopa iš 10 ypatų rengiasi išleisti didelį ir tikrai gerai padarytą Lietuvos žemlapį, kurs apims ir Latvius. Žemlapį ketina spauzdyt geriausioje tos rūšies užsienio spaustuvėje.

— Vilniaus „Savitarpinės pašelpos Draugija“ duoda 300 rub. metinės pašelpos tokiam lietuviui mokintojui, kuris galėtų pasistengti įsteigti Vilniuje pradedamąją mokyklą su išguldymu lietuviškos kalbos.

— Vilniaus komercijos mokyklos užveizda prašo valdzios leisti išguldinėti mokykloje lenkišką, lietuvišką ir baltarusišką kalbą.

— Senovės Ryme vargdieniai—proletarijai šaukdavo: „panem et circenses!“ (duonos ir žaislų). Šiandien ir Lietuva išrodo kaip tas senovės Rymas; tik su tuo skirtumu, kad čia nuvarginti žmonės šaukia vien-

„duonos, darbo ir laisvės!“ o „Vil. Žinios“ prie to dar prideda: „tautiško teatro ir kitų žaislų“! (Žr. „V. Žin.“ N 185 ir seniau).

Šitas „Vienybės“ numeris kaip matyt, pašvęstas mūsų dvasiškijai ir klerikalams. Bet tegul skaitytojai nepamislina, kad tai padaryta tyčia, kad tai paeina iš piktos ar geros valios. Redakcija visai to neturėjo ant mislių, ir tikrai ypatingas aplinkybių subėgimas tatau padarė. Mat kaip visi žmonės, taip ir laikraščiai daugiausiai priklauso aplinkybėms...

Isz Lietuvos.

Kaip jau buvo pranešta, 2 liepos Igliaukoj, Senapilės pav., buvo demonstracija, per kurią buvo kalbėta prakalb. Tos prakalbos dalį, užrašyta dgo J. Nėbrėkučio, čia ir talpiname. Red.

KAIP IŠVEIZDI MASKOLIJOS RĖDAS!

Man rodos geriausiai bus palyginus visą dabartinį Maskolijos rėdą arba valdžią į tokią kruvą arba kupetą, kuri iš apačios gana plati, į viršų eina palengva siauryn, o pati viršūnė visai siaura.

Tos kruvos apačia, arba geriaus sakant, pamatu pavadysiu visus varguolius žmones, darbininkus, tai yra žemiausias luomas, žmones kurių neišpa-sakyta daugybė taip be jokio supratimo stovi prie vienas-kito ir dejuoja, kad sunku gyventi.

Ant to vadinamo pamato, tai yra ant visų varguolių uždėta eilė, kuri daug kartų siauresnė ir skaitlium mažesnė, tai yra daugybė vaitų, žemsargių, žandarų ir tt. visi mažiausi valdzios šunėliai, kurie taip pat ant savęs sunkybės daug neša, bet vis jiems jau šiek-tiek lengviau, už apatinį rėdą.

Trečias rėdas, arba pentras tos mūsų kupetos dar siauresnis ir skaitlium mažesnis; čia priskaitysim visus višininkus, komisarius, netikusius teisda-

rius ir tt.

Į 5-tą rėdą paskaitysim prokurorus, gubernatorjus, ir kitus augštesnius činovnikus.

Dar augščiau paimsim general-gubernatorius, kariškos generolus ir tt.

Dar augščiau matom daugybę cariškos giminės, kurią sunku net ir išskaitliuot, ba jų biauurybių gana daug yra, kurie gyvais pinigais ryja mūsų triusą.

Greta šių, arba dar augščiau, turim gaują nedorėlių ministrų, kurie be jokios tiesos ir be susimylėjimo tą visą kupetą smarkiai slėgia, kad tik daugiau pinigų išspausti...

Galų gale ant pat viršaus tos kruvos rėpso pats caras, su savo šeimyna kuris nuožmus nagus įleides į mūsų nekaltas nugaras baisiai drasko, kad tik daugiau iš mūsų kruvino prakaito ir iš didelio prislėgimo sau naudos išsitraukti.

Dabar, zinoma, kiekvienas laipsnis šitos panašios į piramidą kupetos, turi savo ramsčius, kad ištikus šturmui nesugriūtų taip greitai. Už vis didžiausi ramsčiai, tai karių armija, tvirtinės ir ginklai be kurių zinoma, kad seniai būtų sugriuvus šioji netikusi kupeta. Parėmimui armijos, ginklams ir tvirtynėms, čia yra drutas ramsčiai — akčyzios, mokestys, muitai, banderolės ir tt.

Visa ta kupeta siubuoja ant pamato ir stengiasi save paremti dar vienu gana biaurom ramsčiu, t. y. tamsybe, nedavimu tiesų žmonėms apsišviesinti, — nes ji gana gerai žino, kad jeigu tas vadinamas pamatas gautų supratimą, jog be reikalo tokią sunkybę ant savo pečių neša, tai umai tą viską nuo savo pečių nupurtytų.

Bet pasirodo, kad budavojimas šio netikusio budinko neganėtinai stiprus: jau pamatas pradeda plyšiuotis ir net smarkiai šmotais į šalis byrėt. O jeigu budinkas nuo apačios

griuva, tai ir taisyti nebegalima (jug naują pamatą dar Maskolijos technikai neišga-vojo idet dar gi muriniam sunkiam budinkui)...

Griuvimas pamato — tai sunkilimai prastųjų žmonių prieš valdžią, streikai darbininkų, platinimas priešingų valdžiai raštų ir tt.

Pamatą činovnikai, kad jau kupetos viršunė svyra tai į tą pusę, tai į kitą, — bando pamatą tinkavot, t. y. siunčia kariumenę ir liepia šaudyti alkanus, nudriskusius, sušalusius žmones; bet toks tinkavojimas dar didesnius plyšius kupetos pamate padaro. Žmonės pamato, kad pas carą teisybės nėra ir pradeda visiškai atsisakyti jo klausyt, pradeda mokesčių nemokėt ir tt.

Toliau caras bando rams-tyti savo kupetą melu patep-tais stulpeliais, kurie iš minkštos popieros padirbti ir umai sugniušta, — tai yra manifes-tai, prizadai, melagystės, šuny-bės visokios. Negelbsti tas—siunčia gaujas budelių kazokų, žandarų, ir bando kaip koks krakadilius krauju tepliot savo pasmirdusią kupetą, bando kulkoms, armotoms, kartuvėms remti virstančią savo tupynę (lizdą), bet niekas negelbsti. Fundamentas kaskartas labiausiai ir labiausiai griuva, net ir gana stiprus ramsčiai patys tos biaurios kupetos pargriuva...

Čia mums liudyja Odesos atsitikimas—šarvuočiaus „Potemkino“ suvisais ginklais išplaukimas. Ir daugelis tokių vietų yra, kad kareiviai meta ginklus ir atsisako šaudyt nekaltus žmones.

Taigi mes — nuvargę, nudriskę, alkani ir sušalę — fabri- kų ir kaimų darbininkai! Mes esame tas stiprus pamatas, kuris laiko ant savo pečių tokią baisiai didelę kupetą caro činovnikų. Mes jų negalim prisotyt savo kruvinu prakaitu! Ne gana jam (carui) mūsų triuso, — užimanė jis mūsų

kraujo atsilakti! Užvedė jis dėl žudymo mūsų brolių Tolyuose Rytuose prakeiktą karę su Japana! Užimanė jis mūsų kraują Mandžurijos plotus nupirkė! Ne gana jam mūsų kraujo Mandžurijoje, tai dabar daro skerdynes įvairiose vietose po miestus, visur jis smaigia mūsų brolius!

Mes — pamatas! Mūsų begalinė armija! Mes panorėję galim vienu akies mirksniu visą tą nedorelių kupetą sugriaut! Tik pamislyki patys kokiamus daugybę mūsų, prastų darbininkų, visoj Maskolijoje suviršum 100 milijonų. O činovnikų su šnipais, žandarais ir kariūnė — apie 5 milijonai... Pamislykim: kelias dešimtis kartų mažiau už mus? Dar gi ir tuose pačiuose kareiviuose daugybę mūsų brolių susipratusių yra, kurie mums padės tą kupetą sugriauti. Tik mes turim visi drauge krustelt, ir umu laiku nuversim tą visą sunkenybę nuo savo pečių! Mums nereikia tokios valdžios, žmogžudžių kuopos. Mums reikalinga teisinga valdžia, kuri rūpintųsi mūsų gerove, kad mes patys galėtumėm liuosai save valdytis.

Dabartinis rėdas, arba vadinama draugija, geriausiai — kuopa žmogžudžių, kraugerių, plėšikų, kurie pasidarę savo viršininkus — vagystėms, žmogžudystėms kankina mus įvairiais budais.

Taigi mes, socialdemokratai, patyrę ištikro visas šunybės maskolijų valdžios, pastatėm sau už pareigą sugriaut dabartinį žmogžudžių lizdą, o vietoj jo uždėt naują valdžią, žmonių valdžią. Taigi turim dabar visi išvien griaut dabartinį rėdą ir statyti antrą draugiją, tikrą draugiją iš dorų ir teisingų žmonių, pas kuriuos galėsime mes gaut paguodą. Mes ne krausim ant vienas kito sprandų gaujas činovnikų, nebuda- vosim panašios kupetos, kaip dabar yra! Bet tarp visų vie-

šės lygybė, meilė, brolystė, — mokslas ir susipratimas; nebus nė galingesnio, nė prastesnio, bet visi lygūs busim, be skirtumo.

Taigi draugai visi išvieno telkimės greičiau tą kupetą suardyt! Judikime tą pamatą iš vietos greičiau!

Šalin caro valdžia!

Lai gyvuoja žmonių valdoma Lietuva!

Lai gyvuoja Vilniaus seimas!

Lai gyvuoja socializmas.

J. Nebrėkutis.

Liet. Soc.-Dem. Partijos Atsišaukimai.

Į KOVĄ UŽ VILNIAUS SEIMĄ!

Draugai! Tvarka caro valstybėj iširo lig galui. Tolyuose Rytuose japonai be pailsio muša alkanus, išvargintus pulkus mūsų brolių. Jurų gilumoj jau paskendo du rusų laivynu. Valstybės kasoj pritruko pinigų ir susirupinus vyriausybė jau nebegali rasti, kas jai norėtų paskolint. Nes vargingieji caro padonai, darbininkai po miestus ir dvarus, net pati kariūnė sujudo visuose kraštuose ir ruošiasi šalin drėbti nuo savo sprando saujalę ištvirtusių činauninkų, kartu su caru, kad jų vieton pastatyti žmonių valdžią. Iš gązdintas, prispirtas prie sienos caras Mikalojus pats pripažino, kad dabartinė vyriausybė netikus ir pažadėjo pakviesti žmonių atstovus rėdyti valstybės reikalus.

Jau yra žinios, kad tie rinkimai žada neužilgo prasidėti. Kaip gi reikia priimti tas caro sumanymas jums, Lietuvos darbininkai ir darbininkai mažieji ukininkai ir smulkieji miestiečiai?

Dar nėra gerai žinoma, kas caro sumanyta, bet jau rašoma yra, kad 1. rinkti žmonių atstovus bus leista tik tiems, kas turi po kaimus didesnes žemes, o miestuose savo namus; 2. žy-

busią neleista; 3. renkamas busias tik vienas seimas, bendras dėl visų gyvenančių rusų valstybėj tautų ir 4. tam seimui busią leista tik duoti vyriausybei savo patarimus, o uztvirtinimas visų įstatymų, visų mokesčių, visų svarbesnių reikalų po senovei prigulėsias nuo caro ir jo činovnikų.

Lietuvos valstiečiai! Caras matomai tik turtinguosius pripažįsta žmonėmis ir tik su jais nori savo valdžia pasidalyti! Bet jums, Lietuvos darbininkai ir darbininkės, mažieji ukininkai ir smulkieji miestiečiai, nuo tokių permainų nėra ko gero laukti. Turtingieji savo atstovais išrinkti turtinguosius ir tie, žinoma, rūpintis tik piniguočių reikalais.

Tokie žmonių atstovai, nesumažintų jūsų mokesčių, nes tuomet daugiau prisieitų mokėti bagočiams.

Jie įstatymais nesutrumpintų jums darbo dienos, nepadidintų algos, neapsaugotų iš valstybės pinigų nuo ligos, bedarbės ar senatvės sulaukus, nes tai sumažintų piniguočiams pelną.

Jie nesirūpintų jūsų apšvietimu, nes turtingam geresnis yra tamsus ir nesusipratęs darbininkas.

Jie neįtaisyti teisingų sudų, kurių kapitalistai nebegalėtų papirkti.

Jie nepalengvintų kariūnės sunkenybių, nes jos gula tik ant beturčių. O jeigu taip yra, tai šalin caro sumanymas, kuris tik turtingiems leidžia atstovus rinkti! Gana ant savo sprando nešiojot visokius pilvočius. Dabar jums reikia, kad taisyti naują valdžią leista būtų lygiai beturčiui ir bago-tam.

Caro vyriausybė ilgus metus jus vargino už tą, kad esat lietuviai ir katalikai. Datirti prispaudimai jums aiškiai parodė, kokia tai neteisybė persekioti žmogų už jo tautystę, tikėjimą arba varžyti jo tiesas

tik dėlto, kad jis gimė moteriške o ne vyru. Todėl šandien, kada ištvirkusi senybinė tvarka žada žuti, privalot rūpintis apie tą, kad busima žmonių įtaisyta vyriausybė jau nieko nebeslogintų. Žydas ar lietuvis, katalikas ar pravoslavas, vyras ar moteriškė — visi turi but prieš įstatymus lygūs ir visiems turi but leista žmonių atstovus rinkti.

Todėl šalin toks caro užmanymas, kuris žydų ir moterų prie rinkimų neprileidžia.

Balsavimas žmonių atstovus renkanti turi but: visuotinas — kiekvienas Lietuvos gyventojas turi tiesią balsuoti (paduoti balsą), tiesus — rinkėjas balsuodamas pats turi paduoti kortelę, užrašęs ant jos vardą to, ką jis renka į atstovus, lygus — kiekvienas Lietuvos gyventojas, kas jis nebutų, turi tik vieną balsą; slaptas — rinkėjas paduoda balsą slaptai, kad niekas nežinotų, ką jis renka, ir paskui turtingas pabrikantas, padėkim, negalėtų keršyt neturtėliui darbininkui, pas jį dirbančiam, jeigu tas paduotų balsą ne už darbodavėją.

Caras Mikalojus pripažino, kad jo činauninkai netinka patįs vieni valstybei valdyti ir nori jiems duoti patarėjais žmonių išrinktus atstovus: Jūs, ant savo nugaros datyrę gerumą caro valdžios, ilgus metus mokeję terionims duoklę krauju ir skatiku, jūs gerai žinote, kad caro činauninkai niekam netikę. Jiems pas jus tegali buti vienas atsakymas: jūs nerinkit jiems patarėjų, bet kada ateis revoliucija, išvykit juos visus iš mūsų krašto, kartu su caru, ir paveskit rėdymą mūsų krašto reikalų žmonių atstovams, pačių žmonių išrinktiems visuotinu, tiesiu, lygu, slaptu balsavimu, neskiriant tautos, tikėjimo ir lyties.

Todėl šalin toks caro sumanymas, pagal kurio žmonių išrinkti atstovai turėtų buti činauninkų pagelbininkais ir patarėjais!

nauninkų pagelbininkais ir patarėjais!

Bet mums netinka vienas bendras visoms, gyvenančioms rusų valstybėj tautoms, seimas, koks caro norima padaryti, nors tokiam seimui butų atiduota visa valdžia valstybę rėdyti.

Mūsų krašto, Lietuvos, reikalus geriausia pažįstam mes patįs. Todėl tik mes patįs geriausia galėsim juos suprausti ir aprūpinti. Mes nenorim teip — pat, kad tas tautiškas prispaudimas, kurį dabar iš caro valios kenčiam, sugrižtų ir vėl ant mūsų užgultų tuokart, kada valdžia bus žmonių atstovų rankose. Nes jeigu vienas seimas rūpįs visų tautų reikalais, tai niekas mums užtikrint negali, kad rusai, budami skaitlingesniais, nepanorės visko savaip daryti ir net gaspadorauti mūsų krašte.

Todėl mums nereikia vieno tik, bendro visoms rusų valstybės tautoms, seimo.

Mums reikia, kad Lietuva pati rūpintųs savais reikalais. Todėl reikalinga, kad Lietuvos gyventojai pirmučiausia išrinktų visuotinu, lygiu, tiesiu, slaptu balsavimu, neskiriant tautos, tikėjimo ir lyties, savo atstovus į Vilniaus seimą. Tegul tas seimas išdirbs įstatymus mūsų kraštui. Tegul jis nutars, koku budu Lietuvai bus naudinga su savo kaimynais susidėti vienon valstybėn ir tegul jis paskiria žmones, kurie atliktų derybas su kaimynais. Teip išrinktas Vilniaus seimas tikrai rūpįs mūsų reikalais, Lietuvos darbininkai ir darbininkės, mažieji ukaininkai ir smulkieji miestiečiai, nes mūsų skaičius Lietuvoje yra kuodidžiausias, jūs daugiausia pasiūsit seiman savo atstovų, o atstovais rinksit tik tokius, zinoma, kuriems rūpės mūsų gerovė.

Taigi, jeigu caro činauninkai tokį sumanymą butų sugalvoję, kaip Vilniaus seimas

dėl Lietuvos, butumem jį priėmę. Bet geruoju jie šito nesugalvos ir neduos. Caras tik tuokart perlėis savo valdžią žmonių atstovams, kada bus prispirtas prie sienos. Todėl spirkiame jį! Ardykim dabartinę netikusią tvarką. Nebe mokėkim vyriausybei mokėčių. Nebeikim vaiskan tarnauti ir neleiskim kitų. Uždrauskim caro valdžiai parduoti degtinę mūsų miesčiuokuose, o jeigu pati monopolijų neuždarys, griaukime juos. Kaip įmanydami pradėkim ginkluotis. Nebeikim prie valdžios su jokiais reikalais ir viską patįs savomis spēkomis atbukim. Varykim caro činauninkus laukan iš mūsų krašto, o piktesnius guldykim ant vietos. Taisykime demonstracijas su kalbomis — prie bažnyčių, turgavietėse, susirinkę buriais šaukim atvirai prieš caro tarnus:

Šalin caro valdžia!

Šalin vagų-činauninkai!

Tegyvuoja visuotinas, lygus, tiesus ir slaptas balsavimas!

Tegyvuoja laisva žmonių valdoma Lietuva!

Tegyvuoja Lietuvos seimas Vilniaus mieste!

Centralinis Komitetas

Liet. Socijaldemokr. Partijos.

Vilniuje, Liepos m. 1905m.

(Prisiūsta iš „D. Balso“ redakcijos).

Klerikalai — caro užtarytojai.

Liepos 30 d. Senapilės (Suvalkų g.) bažnyčioje, — kaip praneša „V. Ž.“, — kleb. Senkui beskaitant iš sakyklos naują gromatą Seinų vyskupijos valdytojaus praloto Antanavyčiaus, žmonės ėmė rėkti: „Šalin tokius pamokslus!“ Atsirado tuojaus policija, paskiaus — švadronas raitelių. Bet žmonės išsiskirstė. Nieko nesuėmė.

„Katalikas“ (N34) sako, kad „šventomis vietomis (— šventas vietas) pradeda niekinti“ tik „pienburniai“, ne protingi žmonės, girdi „teip vadinami

progresistai (aiškiau kriminalistai)“; kuriems rūpį ne draugijos labas, o tik „savimeilė“, ir girdi „tokius piktadarius dar apšaukia „kankiniais“, „nekaltais“ kurių naudai net ir pinigus renka“.

Matyt „K-kas“ geresnis juristas už caro valdžią, nes šita visgi dar neapskelbia savo priešus — demonstrantus „kriminalistais“. O tie, ką šaukė: „šalin tokius pamokslus“ — ir buvo tik demonstrantai, protestuojanti prieš caro valdžią, kurios uoliu tarnu pasirodė pral. Antanavyčius, kurstydamas toje savo „gromatoje“ žmones priešais mėtytojus atsišaukimų ir knygelijų ir patremdamas visus kovojančius prieš kraugeringą valdžią. Net pačios „Vil. Žinios“, paduodamos iš „Rus. G.“ žinią apie tą pral. A. aplinkraštį, pasakė: „Negrąžus yra to aplinkraščio turinys“. (Žiur. „V. L.“ N33 „peržv.“).

„Katalikas“ kada-tai ir ragino šelpti Lietuvos revoliucionierius 1) ir nuolatos skelbė prazutį caro valdžiai, o dabar? Kodėl jis nepatremia praloto Antanavyčiaus, kurs aiškiai tarnauja caro valdžiai? Užstodamas savo aplinkraščiu caro valdžią, kuri anais metais teip įsiėdė į visų lietuvių, o ypač katalikų atmintį savo pragariškais darbais Kražių „šventoje vietoje“, — pralotas Antanavyčius (o su juo ir „Katalikas“) tuomi pačiu priitaria tiems valdžios darbams ir pats (tą visi gal suprasti) išniekina tą „šventą vietą“ kaip Kražiuos, teip Senapilėj ir kitur, kur toki aplinkraščiai buvo skaityti. Ar gi jau „Katalikas“, sekdamas pėdomis Antanavyčiaus ir vysk. Roppo (kuris tokius pat aplinkraščius išleidžia) ir kitų caro tarnų — manytų, kad ta caro valdžia neišniekino „šventos vietos“ Kražiuose ir kitur?

1) Žr. „Katalikas“ N18, 1905 m. („patėm.“). Red.

Ar gi apjako ir nemato to visko? O teip, apjako katalikų vadovai, turbūt nuo „tikėjimo laisvės“, kurią valdžia jiems „suteikė“ ir išpalengvo vėl atsiima po truputį... Jie iš neišikimū caro tarnų pavirto į išikimus. O kad pravoslavų dvasiškija ėmė burnytis, priešintis, tai valdžia vėl ima sjaurinti tą „tikėjimo liuosybę“. O katalikų vadovai — apjakinti — dar negreit susipras. Mat, ar negudriai padarė caro valdžia: prisiveisė uzdyką dvasiškų bernų! Prie tų bernų priguli jau ir „Katalikas“. Ir dar aišku kaip ant delno, kad viskas, ką tiktai „blogo“ jis pirma rašė apie caro valdžią, skatino aukauti revoliucijos reikalams, užstavojo už prispaustus vargdienius žmones, — tas viskas buvo tik *viena didelė veidmainystė*. Iš to galime tik tiek džiaugtis, kad turime aiškų, nepasislėpusį priešą, priešą laisvės mūsų tėvynės. Tokiu priešu pirmiausia pasirodė garsus mūsų „kunigas tautietis“ — kun. Žilinskas, o ir kiti — numetė savo veidmainystės apinasrius ir tikroje šviesoje pasirodė su tamsiais savo (klerikalizmo) tikslais ir geismu, — geismu viešpatauti ant žmonių, ir neduoti jiems įvykinti ant žemės tikrą laisvę, lygybę, brolystę. O, tai šmėkla visiems didžturčiams, carams ir „kariaujančiai bažnyčiai“! Ta šmėkla ir privertė mūsų klerikalus kovoti prieš revoliuciją, kurią varo patys žmonės darbininkai, vardan visišką savo išsiliuosavimo ir išnaukinimo visokių viešpačių prispaudėjų ir skriaudikų.

Gerai, kad tie caro užtarytojai nėra pasislėpusiais šnipais-provokatoriais, gerai, kad jie neveidmainiavo. „Saulė“ iš pat pradžių varė ir varo savo priešrevoliucijinį darbą; ji neveidmainiavo „Katalikas“ gi veidmainiavo, bet neiškentė neišsidavęs.

Nelaisvamanis.

Politiszkos žinios.

Politiszki sanvaitės nuotikiai.

Karė Maskolijos su Japonija jau pasibaigė.

Pereitas numeris buvo jau spaudoje, kaip pasklido žinia, kad Portsmouth'e tarybos jau užbaigtos — Maskolija su Japonija susitaikė ir karė pabaigta. Jau 34 num. „Vienybės“ minėta, kad didesnę dalį Japonijos reikalavimų maskoliai priėmė. Liko tik svarbiausi. Japonai atsisakė reikalauti kaštų Maskolija neduops nė kapeikos; turi po senovet tiesas rytuose. Japonija paimė tik pusę Saha lino salos. Maskolija užmokės Japonijai tik už nelaisvius. — Maskolių valdžia dėkavoja Rooseveltui, už jo pasistengimą santaikoje. Japonija nesiskubina su tuom... Komura susitaikęs nerimojo, susinervavęs...

Bet karė visgi užbaigta.

Revoliucija Maskolijoje.

Subatoje Liepojuj buvo didelė socialistų ir atsarginių kareivių demonstracija. Sudydė su kareiviais, 10 ypatų iš maištininkų užmušta, 50 sužeista. Viens policijantas užmuštas ir daug kareivių sužeista. Tarp pačių kareivių didelis judėjimas. Grapo Krasinskio dvare (Grodno gub.) darbininkams sustreikavus buvo pašaukta švadronas dragunų, numalšyt minia, kuri užpuolė ant grapo namų. Lodziuje besiskirstant iš susirinkimo ar 500 darbininkų delegatų, kariūnė išmušė dvi zalves ir du užmušė, 48 sunkiai sužeidė. Varšavoj muštinės nesiliauja. Kad judėjimą nuslopint, valdžios tarnai vėl įtaisė baisią žydų skerdynę Baltstogėje. 40 žmonių užmušė, 80 sužeidė. Agrariški judėjimai visoj Maskolijoje nesiliauja. Maištai labiausiai kyla Pabaltmaryj (Rygoje), Lietuvoj, Lenkijoje ir Kaukaze. Valdžia nemoka nuramit kiteip, kaip tik kulkoms. O daugeliui tik

reiktų prašalīt badą, ir nurimtu. Badas visoj Maskolijoje eina didyn.

Ispanija. Andaluzijoje (provincija pietuose) jau kovo mėnesį prasidėjo badas, o nuo gegužės jis iki šiol viešpatauja visoj galybėj. Valdžia niekaip nesumano tai prašalīt, išbadėjusieji kelia maištus, plėšia, drasko kas papuola; ypač dabar badas dar labiau sustiprėjo kad javai neužderėjo. Miestai ir kaimai reikalauja kad valdžia duotų kariūnė apsaugojimui nuo baduolių. Daugybė žmonių negal jau pasikelti — teip išbadėję, ir iš to valdžia turbūt tik džiaugiasi, kad mažiau maištininkų.

Iš Amerikos.

Drukorių streikas.

Chichagoje, Ill. streikuoja drukorių unija N 16. Čionai bijo, kad tas streikas nesujudintų ir visų Chicagos drukorių. Neunijiniai drukoriai užima jų vietas, bet anie nekėtina šituos bausti už tai, nes gir di jų vis tiek neužteks ant visų vietų. Tarp kito ko reikalauja 8 val. darbo dienos.

Žydus nori išvaryti.

Philip Coven, leidėjas žydiško laikraščio New Yorke gavo laišką, kuriame aiškina, kad žydai bus išvyti iš Amerikos per prievartą, jei to reikės. Sako, daugelis žymesnių žydų gavo panašius laiškus. Coweno gautam laiške pasakyta, kad organizuojasi stipri organizacija, kurios tikslas yra išvyti žydus iš Amerikos. Jei nepaklausysią ir neišvaziuosią, tai bus paslaptinai išžudyti.

Kortininkai.

Milwaukee, Wis., atidengė visą lizdą šiulerių, kurie kortoms lošė. Vieno tokio pravardę policija ilgai slėpė. Dabar pasirodė, kad tai milijonierius Allis, prezidentas kompanijos Allis-Chalmers. Jis į kelis vakarus pralošė \$50,000, kuriuos

čekiais užmokėdavo; tą pajutus šeimyna sustabdė bankoj čekių išdavimą, ir davė žinią policijai, kuri ir susekė.

Kolera

Filipinuose.

Maniloje apsireiškė kolera. Mena, kad ji atvyko čia sykiu su žaliais vaisiais iš Hong Kong. Keletas žmonių numirė. Bet daktarai tvirtina, kad ta liga neišsiplatysianti per daug.

Reikia mokyklu.

Šilas, Žiogas ir Zambis „Žvaigždeje“ „Spindulyje“ ir „Darb. Viltyje“ sako, kad mums reikia mokyklų, bent su 2 ar 3 skyriais, o „Katalikas“, suteikdamas kunigams pirmybę, rodią išvykio įsteigti seminariją, tokią kaip lenkų, Detroit'e, kur net 20 lietuvių mokinas į kunigus, — lygiai tiek, kiek kun. Žebrys skaito dar neįvykusių, bet įvykdinamų parapijų. Visi vienbalsiai taria tik išrinkti tarptautišką komitetą, ir turėsime mokyklą, — bet mums reikia ne vienos, kaip seminarijos, bet daugelio, kad kiekvienoj kolonijoje būtų po vieną.

Jeigu garbingiems paantrinotojams seno užmanymo teip rupi mokyklos, kaip ir laikraščiams, kuriuose tilpo jų atkartojimai, tai visupirmausiai reikėjo pasirūpinti apie mede gą — pinigus, pertikrinti ir prirengti prie to visuomenę, be kurios prisidėjimo šauksmai ir kartojimai mokyklų klausimo vis skęs ezere, kaip varpo balsas, anot p. Žambio.

Viską apskaičius kuo-pigiausiai, vienos mokyklos užlaikymas per metus kaštuotų per \$2,000. Berods, prie gero noro ir vienybės tas nebutų persunkū, nes kiekvienos kolonijos lietuviai yra duosnūs ir sudeda daug daugiau kaip \$2,000, tik tie pinigai tampa sunaudoti ant atbulų reikalų. Paveikslan;

Chicago lietuviai rengiasi statyti net trečią bažnyčią; Bostono — praradę pirmąją, ant keršto pasistatė toli brangesnę; Brooklyno gi lietuviai netekę jau dviejų bažnyčių, kukšda apie statymą trečiosios. Waterburyj, Philadelphijoj, Baltimorėj teipgi nemažai pinigėlio dingo pagiežai už bažnyčias. O vėl tie kunigų tukstančiai, kad net nė sude negal pasakyt, kiek jų turi, kaip ana Chicago klebonas; arba net įsteigimas bankų, tiems tukstančiams kavoti. Kunigams jų nesunešė aitvarai, o tik žmonės sudėjo. Taigi laikraščių ir kartotojų pareiga yra pertikrinti žmones, idant jie nemėtytų per daug pinigų ant vieno dalykų, ir dalį jų apverstų ant mokyklų. Susitarsim tik 100,000 lietuvių, kas metai dėsim po dolerį (po 2 centu kas sanvaitė) ant mokyklų, tai ir turėsime beveik kiekvienoj lietuviškoj kolonijoj po geidaujamą mokyklą...

New Yorko žydai turi du puikiu ligonbučiu, prieglaudos namą seniems ir vaikams, ke liolika mokyklų, net du teatru. Užlaikymui tų institucijų sudeda apie pusantro milijono dolerių. Kiekvienas žydas rūpinasi prigulėti prie draugystės, kad susirgus ar pasenus turėti prieglaudą. Sanarių mokestis ant metų \$5.00. Prie tokios vienybės ir sumos, lengva yra ir komitetui išvesti planus arba ir naujus daryti. O reikia neužmiršti, jog ir žydai tur savo parapijas, rabinus, tik pas juos gera tvarka. Rabinas gauna savo paskirtą algą ir daugiau nieko, ir tur atlikti visus tikėjimiškus patarnavimus dovanai. Pas mus yra antraip: kunigas ima algą, gauna dovanai namus, rakan dus, ir už kiekvieną patarnavimą vis extra—mokesčius, teip kad kunigėlis ant mėnesio gauna ir po 3—5 šimtus dolerukų, o vietoms ir daugiau, ir žmonės atidavę tokias sumas kunigams, jaučiasi liūšais nuo

aukų, toli reikalingesniems dalykams, net savo prasilavinimui. Dėl teip piniginių vietų net 20 lietuviškų klierikų yra vien tik lenkų seminarijoj, Detroit, kuriuos lenkai muša ir išmušti negali...

Taigi kiekvieno tikro tėvynainio kaip ir visų laikraščių, kuriems rupi tautiečių gerovė, gelbėjimas nuo pražuvimo mūsų jaunosios gentkartės Amerikoj, tegul buna už šventą pareigą prirengimas prie to visuomenės, be kurios prisidėjimo mūsų šauksmas vis skęs ežere.

Kirvis.
Pasarga: Šiuo metu reikia vienok susilaikyti dar nuo aukavimo mokykloms, nes reikia rupintis, kad kuodaugiausiai surinkti aukų revoliucijos reikalams, nes įgijimas laisvės, šelpimas liejančių kraują už iškovojimą laisvės, yra vieno iš svarbiausių reikalų gyvenime, ir kiekvienam žmogui. Taigi aukaukime ir visus prie to raginkime, nes doleris teip reikalingo dalyko sušelpimui yra nedidelis pinigas, o pagelba labai didelė. Mēs, amerikiečiai, suprasdami naudą laisvės, privalome aukauti kuodaugiausiai tam reikalui.

Kirvis.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Pittsburg, Pa. Lietuvių skaitlius čia auga. Tik tiek bėda, kad truksta mums šviestos. Lietuviai pasidalinę į dvi „partijas“ vieni priklauso prie tautiškų draugysčių ir dirba ant tautos labo ir pagerinimo buvio tarpe lietuvių; antri, kurių daugiausia, užsiima girtavimu ir peštynėmis. Šita „partija“ jei kam gero daro, tai tik policijai ir vaitams, kuriems turi užsimokėt susipešę. Berods, visi jie tikinti, nekenčia bedievių šliuptionių, t. y. susipratusių žmonių; nenorėti aukų tautos reikalams, tai būtų girdi bedievystės pla-

tinimas!

Pavadinus ant prakalbų, sako nenorį užsidėti su šliuptioniais ir socialistais. Pakalbėk užsirašyti kokį laikraštį, purtosi: „tik bedieviai tegu juos skaito!“

J. M. Maskeliunas.

Exeter, N. H. Exetere darbai vidutiniai. Lietuvių pribuva ir iš kariumenės pabėgusių. Šilimų čia nebuna — netoli jūrės. Palei jūrės įtaisyta vadinami bičiai, kur didžturčiai per šilimas voliojasi. Šalyj Exeter yra nemažas dailus prie jurių miestas Portsmouth, kuriame yra liogeriai ir krautuvės kariškos, kanuolėms ir kulkoms prikrautos.

8 rugpiučio miestas buvo papuoštas vėliavom Amerikos, Maskolijos ir Japonijos, nes tą dieną Vitte ir Komura su savo pagelbininkais, čionais pribuvo. Vaziuojant Maskoliams tai nieks nė ranka nemostelėj; pravažiuojant Japonams, publika rankom plojo, o Japonai skrybėlėm mostikavo. Paskui juos kariškas benas grajino ir kareiviai mašieravo. Tą dien ir aplinkiniuose miestuose nedirbo. Portsmouth'e lietuvių yra tik 1 šeimyna ir 10 pavienių. Lenkų — nė vieno. Darbų yra. 4 metai kaip čia stato popieros dirbtuvę; 1906 m. pradžioj liepos m. dirbs 15,000 darbininkų. Lietuvius čia myli. Lenkų buvo tris šeimos atvažiuavę, bet išvijo, ant straikierių vietos jie buvo pradėję dirbti. Iš laikraščių ateina tik „Keleivis“. Butų gerai, kad čia būtų lietuvių daugiau; turėtume gerą vardą tarp Portsmouth'o gyventojų...

J. Reda.

Plymouth, Pa. Ar Plymouthas pradėjo judėt. Neseniai vienas korespondentas rašė „Vienybėje“ (N33) apie tai, kad kun. Vizgirda išbarė per pamokslą savo jaunuomenę, kam ji susidėjo su bedie-

viais darant ekskursiją į Harvey's Lake. Jaunuomenė sujudė. Giesmininkai ir giesmininkės sustreikavo, ir po šiai dienai nieks negieda bažnyčioje. Jaunuomenė ant šitos teisybės remiasi: „kas mums užmoka, tą mēs priimam ant savo (nusamdymo) karo. Ar jis (kunigas) mums uždraus susidėt su kuo mēs norim?“

Dabar dalis tos jaunuomenės tveria, — tik vieni vyrai, — dainininkų draugystę. Mokytajum yra p. Rakauckas, dūdorius vietinės nepriklausomos lenkų bažnyčios. Iš pradžių ėjo sunkiai: bailėsnieji vis prisidingėjo tai kunigo, tai dievobaimingų tėvų, ar seserų. Bet dabar, rodos, jau susitvers, nepakriks. Turbut pradės visi susiprast, kad toje daugijoje, kuri nėra netikėjimiška, nė politiška — gali buti kaip tikintys, teip ir netikintys, kaip Rymo—katalikas teip ir nepriklausomas („nezaležnas“), kaip socialistas, teip ir klerikalas ar kitoks, — vis tiek, bile tik kas turi gerklę, tai ir gali but dainininkų draugijos sąnarin (rodos, sako busią priimami ir negalinti dainuot; bile tik rems draugiją). Galima linkėti dainininkams geros kloties.

Pereitą nedėlią pas mus buvo didelis lytus, ir tik stebėjome, kad be perkunijų. O čia mat, kaip tuojaus pasirodė, visi devyni perkunai sulindo į šv. Kazimiero bažnyčią, — tai kun. Vizgirda prakeikė „Vienybę“. Perskaitė 27 numerį str.: „Kun. Krawciunas yra tikru kunigu“, kur yra ištraukos iš katalikų teologų raštų apie tai, kaip dvasiškija turi elgtis tam tikruose atsitikimuose. „Tegul tą perkuns nutrenkia, kas ims šitą laikraštį į rankas!“ — šaukė kunigs nutvėręs abiem rankom „Vienybės“ numerį. Žmonės nusigando — mislijo, turbut, kad kunigą jau nutrenks. Bet tuo tarpu kunigas suglamžė „V-bę“ ir metė iš viso vieko, nespėjęs perkunui

trenkt... Kiti juokėsi... Puikiai kunigas išrodė tėje fanatizmo ekstazoje, — daini būtu karikatūra... — 27 numeris „V-bės“ išėjo lygiai prieš du mėnesiu. Taigi kodėl teip ilgai kunigas V. tylėjo? Aišku, kad jis įpyko ant „V-bės“ už aprašymą pereitam numerij proceso už nutrauktą rankovę... Kn. Vizgirda tą rankovės operaciją norėjo užbaigti nežinioms. Bet pasirodė, kad čia ne Maskolija, kur net tokius *triviališkus* visokių „vyresniųjų“ darbelius sudas nesudija ir cenzura neleidžia garsinti. Už pagarsinimą bylos apie rankovę, kunigas stačiai negalėjo iškeikti „Vienybę“, — nes čia visiems aiški kunigo kaltė, — tai prikibo prie ano straipsnio, kurs neva tikėjimą niekinas. Tik to nepasakė, kad tas yra išimta iš dvasiškų knygų. Prie to perskaitė dar „Ponų poterių“, patilpusius „Kovoje“ N15. Nurodė, buk tai išjuokimas maldų (!). Pasakė, kad teip rašo Širvydas, bet nepasakė, kad „Kovoje“. Žmonės suprato, kad vis tam pačiam 27 numerij „V-bės“, kuri, sykiu su „Kova“ teip trenkė... Visi paskui jieškojo tų „poterių“ po „Vienybę“, bet nerado. Kunigą palaikė už melagių... Be to, kun. V. liepė dar perkunui ištrankyt visą Sus. L. A., už jo auką revoliucijos reikalams ir kitas bedievystes.

Ant to nesibaigia Plymoutho judėjimas. Tą patį nedėdienį buvo vietinės socialistų kuopos sušauktas viešas susirinkimas. O po bažnyčia buvo teatras — lošė komediją, ką teip biauriai-barbariškai tituluojasi: „Žilė galvon, velnias vuodegon“. Tas „teatras“ ne ką sutramdė nuo susirinkimo: susirinko daugiau kaip buvo tikėtasi; atvažiavo ir iš kitur (Wanamie, Wilkes-Barre, Edwardsville, Scranton). Kalbėtojai buvo iš Scrantono: Dubickas, Živatkauckas ir Pases-

kas ir vietiniai — Želvienė ir Baltrušaitis (pirmsėdziavo). Kalbos buvo karštos, smarkiai kritikuojančios dabartinį draugijos surėdymą, iš kurio kitokios išeigos nėra, kaip tik socializmas, kuris anksčiau ar vėliaus turės įvykti. Teipgi kalbėta ir apie revoliuciją Maskolijoje. Aukų rev. reikalams sumetė \$3.77.

Iš atzvilgio, kad tas viskas teip buvo prakeikta bažnyčioje, tai, patarus Scrantoniškiams draugams, vietinė L. S. P. A. kuopa rengia ir ant kitos nedėlios (10 rugsėjo) tokį pat susirinkimą (Zdanavyčiaus salėje). Mat „ožys keikiamas tunka“... Pa.

— *Teologijos daktaro (kun. Vizgirdos) pamokslas.* Pereitą nedėdienį (3 rugs.) vietinis klebonas Vizgirda pasakė pukių pamokslą savo parapijonims, kurį negreit užmirš. Kad keikė tai keikė vietinį laikraštį „Vienybę“, Susivienijimą, Šliupą, šliuptarnius ir visus „Vienybės“ skaitytojus. Keikė koki pusvalandį, pas altorių prie uždegtų visų žvakių, teip, kad net seilės tiško... Velnias tų neturėjo vietos, nes tai permenkas sutvėrimas... Įzangoje to „puikaus“ pamokslo paėmęs po vieną numerį „Vienybės“ ir „Kovos“, pasakė, kad tai 27 num. „Vienybės“ ir tokiu budu, neminėdamas „Kovos“, viską sukrovė ant „Vienybės“. Keikė ypač tuos didžturčių poterių, ką buvo „Kovoje“.

Štai tas pamokslas: „Štai ką išsimislina ant kunių tą prakeikta „Vienybė“! Ar tokį laikraštį gali kas kitas išleisti, kaip išleistojai tos prakeiktos „Vienybės“!? Pats Liucipierius atėjęs iš dugno peklos ją keiktų ir neišleidintų tokių laikraščių! Ji išjuokia kunigus, bažnyčią, maldas, Dievą ir šventą tikėjimą! Ji išseina iš baisiausio urvo! Jos išleistojai yra baisiausiais sutvėrimais ant žemės! Kad jos

išleistojai, rašytojai ir skaitytojai saulės nematyti!*) Kad jie šliaužiotų po žemę, kaip baisiausi sutvėrimai! Kad jie pasiustų!.. Kad jie eitų staugdami per kalnus, akmenis ir niekad nesustotų! Kad jie akmenis grauštų! Kad jie galvoms į akmenis trankytų“.

Ir teip toliau keikė „Vienybę“, o paskui parapijonis:

„Aš jus ne syki draudžiau, kad neskaitytute „Vienybės“, o jus atsakėt, kad skaitėt ir skaitysit. Skaitykit, skaitykit! (čia jau vėl tulzies išsiliejo ir pasipylė keikimai): O jus kas, ar ne šliuptarniai?! (pirštu parodė ant bažnyčioj esančių). Jus prigulit prie šliuptarnių Susivienijimo, jus duodat pinigus revoliucijai, ir iš to šliupas naudojasi! Jus nesiartinkit iš tolo prie šliuptarniškių draugysčių, jus nedraugaukit su šliuptarniais, ba jie ir jus į pragarą įtrauks! Jus neskaitykit „Vienybės“, ba tai yra aršiausias sąslavynas visokių nedorybių! Tegul buna prakeiktas tas saliuinikas, kurs *apsigarsina* „Vienybės“! Neduokit jai nė cento! Tegul bus prakeiktas tas, kuris ją paima į savo rankas! Tegul bus prakeiktas tas, kuris tik palyti ją pirštais!.. Kad jus kojų padai jos nepalytėtų!“ (čia suglamžęs „V-bę“ numetė ant žemės).

„Šliuptarniškas Susivienijimas davė 500 dolerių ant revoliucijos, už kuriuos išskers mūsų brolius! Nemislykit, kad šliuptarniai daro ant gero: jie tik jus ir mūsų visų brolių Lietuvoje *kraujo trokšta!* Tai toki jų bedieviški darbai“. Ir teip toliau ir teip toliau, kunigėlis varė „prakeikimo litanią“. Nors dar čia toli ne viskas, bet užteks, nes ir teip jau ranka dreba ir baimė ima, kad atkartojant dar daugybę visokių kunigėlio žodžių, perkuns netrenktų... Pamokslą girdėjęs.

*) Dievui dėkui, kad statytojus nekliudė, negalėtų nė „V-bė“ išleisti. Statytojas.

Scranton, Pa. Klerikas Pankauckas vakaciją belaidams pas kun. Kaupą, rugpiučio 15 d. sumislijo padaryti šioki-toki šurum burum.

Pasisamdė vežimą su dviem arkliais pasijieškojo tris gražias merginas ir važiavo į girią, kad turėt sau gerą laimę. Anot Jobo žodžių: „kaip žmogus storojas, o kitaip stojas“; teip ir su nelaimingu kleriku tikosi. Dar neprivažiavo nė girios, nė iš šių, nė iš tų, pasipainiojo velnias arkliais po kojų ir arkliai pradėjo šturmu užti. O kleriko visai nemokėta važiuoti. Pirmiausiai iškrito jisai pats iš vežimo, o paskui ir merginos, nenorėdamos toliaus važiuoti. Baisiai visus apdaužė. Kunigo gaspadinei galvoj padarė kelias žaizdas ir veidą labai sugadino, Vasiliauskiutei akulorius už \$15, sugrudo į smulkius, miltus ir šilkinį sijoną sudraskė ant kalvų ir Sekevychiukę teipgi gerai apdaužė. Vežimą sudaužė į šipulius ir arkliai susižeidė. Kunigas Kaupas išgirdęs tą nelaimę kleriko su mergoms, bėgo, Dievą pasiėmęs aprupit anuos einant į amžiną kelionę. Rado vos gyvus, kruvinus. Sveiksta.

Vežimo savininkas reikalauja atlyginimo už padarytą jam bledį. Parapijonis visi rodo pirštais ant biedno kleriko; „ana ve, sako, pusiau šventas, o su mergoms į girias važiuoja ant šurum burum“.

Ir vėl klerikui nenusisekė. Lošimas komedijos: „Žilė galvon, velnias vuodegon“ — kame dalyvavo klerikas — visai nenusisekė; nė salės kaštus neuzdengė, nes visai mažai buvo publikos.

— A. Plučausko 3 metų mergaitę sužagė Pr. Jaščiuška, senas apie 25 m. Plučauskai išėjo į šermenis, palikę jam pridaboti mergaitę; motina parėjus rado ją lovoj begulint; apžiūrėjus, kad jau yra sužeista, greitai paršaukė dak-

tarą. Daktaras liepė kuogreičiau kaltininką areštuoti. Kada Jaščiubką nuvedė pas sudžią Fedlerį, tasišklausinėjęs nugalbendino jį į kalėjimą, be kokios kaucijos. Mergatė nugalbenta į ligonbutį. Vargiai pasveiks.

Jaščiubka buvo geras kata likas, tamsumas, geras girtuoklis ir peštukas.

Kaip tas viskas nusiduos pranešiu toliaus.

Bačių Juozas.

Susivienijimo L. A. reikalai.

Pasaic, N. J. Šiuom laiku mūsų 47 k. S.L.A. išsiuntinėja visoms kuopoms tikietus išlaimėjimui auksinio ziedo ir albumo, nuo kurio pelnas pasiskirtas nelaimingai sąnariai mūsų kuopos Jieva Ančiukaičiai; kurios vyras jau metai kaip neteko proto ir dabar beprotnamyj, o ji likosi serganti su dviem mažais kūdikiais. Padėjimas jos apvertinas — būdas stačiai žiuri į akis.

Todėl mūsų kuopa, matydama jos nelaimę, parengia tą lošimą ar, teisingiau sakant, kolekta-voją jos labai ir meldžia guodotinių sąnarių S.L.A. prijausti tai nelaimingai moteriškai, nes jei mes ją nešelpsim — kas ją tada šelpsi? Laiką sugrįžimo tikietų paskiriam lig 15 d. lapkričio, o apie dieną lošimo, kiek bus pelnyta ir kas išlaimės, pagarsisim organe.

Jei kur but dar reikalinga daugiau tikietų, meldžiam mums pranešti.

Pinigus, ir kraščiukus tikietų su adrisais pirkikų, teipat ir neparduotus tikietus, siųsdami adrisuokit teip:

George Linonis

14 Hobart str.

Passaic, N. J.

Vardan 47 k. S.L.A.

Sekr. P. Norkus.

Atšaukimas.

Guodotini sąnariai S. L. A. Kad pagarsinimas atskaitoje suspenduotų ir išbrauktų sąnarių vardais ir pravardėms yra naudingų dalykų, tai jau galima spręsti iš šio atšaukimo, kur pasirodo, jogiai pirmiaus sąnariai negalėjo žinoti ar yra suspenduotais, arba išbrauktais, ir per neatitaisyimą klaidų budavo keblumai, ko dabar galima bus išvengti. Ši kartą kaltę už klaidas suspendavimo ir išbraukimo nereikia primesti man, tik buvusiam sekretoriui p. T. Astramskiui, kuris matyti, norint negeizdamas, per klaidą, tų sąnarių mokesčius ne užrašė į knygas ir man rengiant N13 atskaitos pagal knygas, liko suspenduotais arba išbrauktais, o yra užsimokėję, šie sąnariai:

Kuopa

- 3 Marė Benkauckienė
- 1 Albina Koliutė
- „ Juozas Vnukauskas
- 6 Petras Jastremskas
- 11 Marė Šimanavyčienė
- 13 Žigmas Kundratavyčius
- 19 Kazys Žeglis
- 20 Kazys Vaičiulis
- „ Juozas Astrauckas
- 23 Jonas Kuzmickas
- 24 Simeas Malnieraitis
- 29 Juozas Dailydė (buvo kaltė kp.)
- 32 Motiejus Matulaitis
- 33 Leonardas Dvorzeckas
- 34 Apolionija Sakalauckienė
- „ Jieva Lukoševyčienė I
- 38 Antanas Kukianis
- 51 Marė Teresevyčiūtė
- 52 Vincas Skučas
- 57 Karolius Lukošionas
- „ Juozas K. Tropis
- „ Petras (į vietą Juozas) Jašinskas
- 64 Petras Krakauckas
- „ Magdė Krakauckienė
- 68 Kazys Krištonavyčius
- „ Kazys Zidonis
- 72 Marė Svolielutė
- 81 Adomas Šikėnis
- 83 Juozas Kirtiklis
- 84 Marė Petrailienė
- 85 Juozas Vaitkevyčius
- „ Vincas Babkauskas
- 94 Marė Šimkoniūtė
- 96 Juozas Bendoraitis

Vaikų skyriaus.

Kuopa

- 11 Vytantas Bendoraitis

„ Valerija Motiejaičiūtė
„ Tamošius Teresevyčius
„ Algirdas Kukaitukas
32 Viktoras Luckus

Jonas Žemartauskas
S. L. A. Sekr.

Smulkmenos.

„VILTIES“ PASERGĖTOJUI.

Be saiko nieks nedalaiko.

Svaras netleidžia. (Zm. patarlė).

Skaitydamas „pasargas“ „Darbininkų Viltyje“ (N 33) jau visai netekau vilties... Vilties tame, kad „D. Viltis“ kada nors mane suprastų... Bet dar užėjo viens „įkvėpimas“ (anot „D. V.“), ir aš dar bandau pasiaiškinti.

P. „Vilties“ pasergėtojas sakosi net tris-syk skaitęs mano straipsnelį „Nepaprasti išpa-veikslavimai“ („V-be“ N 29) ir, vienok, negalėjęs gauti kitokį įspūdį, kaip tik tai, jog aš išjuokęs „reprodukeljas nuo fotografijų“ arba — kaip pirmiau sakė: „ilustracijas“. Iš to išeina, kad „pasargų“ rašytojas vis mato mane neatsikračiusiu nuo „būdžiauninkiškų nuomonių“ — nors aš nuo jų jau „atsikračiau“ „V-bes“ 32 num.

Kategoriškai atsakau, kad aš anam straipsnelyj neapjuokiau nė fotografijų, nė jų reprodukelijų, nė iliustracijų, o tik tuščią ir labai navyšką pasigyrimą. Jeigu trumpytėje prakalboje ir galima būtų matyt apjuokimą „pasikėsimo“ iliustruot, tai juk visam straipsnelyj parodyta tik tai ir tik tai navyškai-navatnas išgyrimas (aprašymas) ypatų, kurių paveikslėlius patalpino. Uztikrinu p. pasergėtoją, kad jeigu jis mokėtų (ar norėtų) apsvarstyti, tai nereiktų jam „tikėt“ į mano „intencijas“, o tik pats pamatyti, kaip smarkiai minėtas straipsniukas prasvertų savo „prakalbą“. Ir tada kad ir tris-syk po tris sykius jis žiūrėtų, tai negalėtų matyt „būdžiauninkiškų nuomonių“...

Apie tie estetiškumą mano pseudonimo („Bomas“), tai, žiurint ant manęs, kaip ant „brolio plunksnoje“, „Vilčiai“ nereikėjo mane... teip užgėdinti. Juk „broliai plunksnoje“... beknipšėdami... nedvyvai, kad pridirba neestetiskumą. Padėkim: nebudami carais, o viens kitą tokiais vadina (teip galėjo atsitikti ir su „Bomu“) neturėdami ant savęs nė purvų, nė suodžių, — šaukia, kad juos „apdrabstė purvais“, „apjuodino“... Daug tų neestetiskumą! O gi pati „Viltis“: ar estetiškai ji žiūrėjo į mano straipsnelį?..

Šiuomi užbaigdamas polemiką su „Vilčia“ ir prisipažindamas, kad ji mane lyg sugėdino, parodydama neestetiskumą pseudonimo, atsisakau nuo to neestetiskumo. O „Viltis“ ar prisipažis, ar atsisakys — nežinau. *Buvęs Bomas.*

Maistas brangsta, delko uždarbiui nekilti?

Malniečiai, kurie neprisiršo prie Unijos, negali nieko kaltinti, tik patys save.

Kiti angliakasiai, mes tikimės, kad nedaug tokių yra, dirba už tą pačią mokesį, kaip jie dirbo 10 ir 15 metų atgal. Ir mes tikime, kad kol jie neprisiršo prie unijos, jie dirbs už tą pačią arba da už mažiau iki savo mirėiai. Teipgi yra nestropūs vyrai, kurie nepasivėsėdami pasididinimui unijos neišgavo tokių pagerinimų, kaip angliakasiai stipriai susiorganizavusiuose distriktuose.

Mes norėtume žinoti, ar tie vyrai supranta, kad per tuos 10 ar 15 metų maisto prekė pakilo nuo 25 iki 50 procentų. Drabužių ir apsiautuvų ir skrybėlių, ir skalbinių, ir beveik visų reikalingų daiktų prekė pašoko. Kas 10 ar 15 metų atgal jiems kaštudavo \$100,00 dabar jiems kaštuoja \$135 iki \$150.

Jeį prekės tų daigtų, kurių jie reikalauja, tiek pakilo, dėlko jų uždarys nepakilo? Ar jie gali atsakyti, dėlko? Užtai kad jie nesistengė pakelti mokesčių. Tie, ką parduoda maistą, drabužius ir kitus reikalingus daigtus per tą lanką suėjo į draugę; daugelis mažų prekejų ir fabrikantų susijungė į kruvą, kad išvien uždirtbi daugiau pinigų. Tad dėlko tie angliakasiai, kurie da vis gautna mažą mokesčių nesusivienija ir neišsirupina geresnę mokesčių?

Kietosios anglies angliakasiai prisirašė prie unijos penkeri metai atgal ir išgavo padidinimą mokesčių ant 27%, 9 valandų dienos darbą vietoje 10 val., vadinama „slidingscale“ kuri kyla tik augštin, prižiūrėtojus sverimo, papiginimą parako ir daugelį kitų pagerinimų. Minkštos anglies maiuieriai daugelyje vietų išgavo pakeltą mokesčių ir 8 val. dienos darbą; ir visose angliakasyklose, kur tik darbininkai susiorganizavo ir atsakančiai rupinosi apie uniją, ten pakilo mokesčiai, pasidarė geresnės darbo ir gyvenimo išlygos.

Dėlko tie, kurių uždarybai da nepakilo, neturi tą patį sau išsirupinti?

Štai to ir klausė mūs vienas — kitas iš jų draugų. Mūs atsakėm, kad nėra jokios priežasties, dėlko jie negalėtų to padaryti, jei tik jie pasistengtų. Jie neturi tikėtis, kad operatoriai ateis ir pils jiems pinigų į kišenių. Jie turi patys pasistengti. Jei jie pastos maiuierių unijos sąnariais, jei susiorganizuos gerai savo distriktą ir visados laiku, užsimokės į uniją drauge gerai prisilaikydami unijos, mūs užtikrinome juos, kad neilgai truks, kol jie gaus, ko jie trokšta.

Mainierių unijos prazidentas John Mitchell pasakė kietosios anglies angliakasiams, kad jei jie pristotų prie unijos ir su juo išvier laikytųsi, tai jis pri-

zada iškariauti jiems pakelimą mokesčių — ir jis tą padarė. Dabar jis sako, kad jei visi iš 160,000 darbininkų prisirašys prie unijos, jis iškariaus tvirtą ramumą, išgaudamas kontraktus nuo operatorių. Jis dalaiškys savo žodį, jei jie padarys savo.

Ką jie padarė į 5-tą metų, kitų distriktų darbininkai gali padaryti teipgi, jei tik jie bus tvirtos dvasios ir jie niekad nesigraudys, ką jie tą darė.

Ne tik ką jie gaus didesnę mokesčių, bet jie gaus teipgi neprigulmingumą, kuris bus labai malonus po ilgų metų priespaudos.

Mūs rekomenduojame jiems šį motto: „PADARYK TĄ DABAR!“

Nauji rasztai.

Karė ir mobilizacija. Broli, susiprask! — Atsarginiai. — Varnoms paliktas. — Eilės.

Lietuvių Socijaldemokratų Partijos išleista Londone 1905 m. Kaina 5 kap. 10 pusl.

Pavasario rytmi. — *Davarka.* — *Burtininkė.* Parašė Lazdynų Peleda. „Šviesos“ Bendrovės išleista. Vilnius Juozapo Zavadzkiepaustuviuje. 1905. 24 pusl.

Duona! — *Basai vaikai.* — *Degtukai.* — *Senelis.* — *Ponaitis.* Parašė K. Jasiukaitis. Išleido „Šviesos Bendrovė“. Kai na 8 kap. Vilnius. Juozapo Zavadzkiepaustuviuje. 1905.

Naujas Elementorius. Vaikamsdovanėlė. Parašė A. iš-B. Trečias išleidimas. Tiltėje. Išleido P. Mikolainis. 1905.

Perijodiški raštai.

Darbininkas. Mėnesinis lietuvių darbininkų laikraštis, „Draugo“ organizacijos leidžiamas. N 1. Metis I. Ženeva. 1905 m. liepos mėn. Kaina 10 kap. (Žiur. „V. L.“ N 52 — peržvalga).

Pleperis. Mėnesinis laikraštis N 1. Philadelphia, Pa. d.

21 Jul. 1905. Metas I. (Žiurėk peržvalga „V. L.“ N 24).

Laikas. Sanvaitinis laikraštis. Išėina nuo 1 d. liepos 1905. Bellshill, Scotland. (Žiur. perž. „V. L.“ N. 29).

Isz visur.

Mieste Krasnoje Selo švadaronas uzarų, pakėlė protestą priešai savo vyresnybę dėlėi blogo maisto ir blogo apsiėjimo viršininkų. Tokiu budu negalėjo dalyvauti gvardijos parodoj, ant kurios pribuvo pats caras.

Apgarsinta vidurinė maskolių valdžies paskolė davė iš viso apie \$100,000. Nedaug karės gal vesti už tiek pinigų.

Amerikos geležinkeliai, sulyg traukinių spartumu, pereina Europos geležinkelius. Pereina jie anuos ir „nelaimin gais atsitikimais“. Statistika parodo, kad per tris pirmuosius šių metų mėnesius iš viso buvo 1,787 susikirtimai traukinių ir 1,321 nušokimas nuo rėlių. Tuose atsitikimuose 232 ypatos tapo ant smert užmūstos ir 3,713 sužeistos. Pragaištį iš sunaikipimo vagonų, pirkinių ir kelio apskaito į pusantro milijono.

„Rus. Vied.“ praneša ytin idomų atsitikimą Balašove, kur buvo didelis maištas. Gubernatorius davė sargybą — kazokus važiuojantiems ant vagzaliaus pavietos žemiečių valdininkams ir šiaip žymioms ypatoms. Staiga pati sargyba (kazokai) užpuolė juos pert nagai komis... Smarkiai sužeidė du daktaru (Hmielevą ir Nevzorovą) ir skaitliavedį Kornevkį. Nagaikų gavo dar bajorų vadovas N.N. Lvovas, 6 daktarai ir ar 12 kitų valdininkų. Visą savo veikimą žemiečiai turėjo užmesti ir persikelti iš Balašovo į atkampią vietą — į Romanovką — kol neperėis pavojus.

Klaidų atitaisymas.

1. Pereitam num. „V.“, str.: „Aukos“ bėgyje 12-os metų „isibriovė klaida“. Turi buti: \$267,98, vietoje \$269,98 (aukos del. į Niderl.).

2. „V. L.“ N 34, korespondencijoj iš Lawrence, Mass., turi buta Lauryno draugystė paaukavė ant bažnytėlės 300 dol., o ne Lietuvos Sunų D-tė.

A. J.

Atsakymai.

Giliui. Patapinimas rankraščių užsitęgė dėlto: 1) nebuvo vietos, 2) reikia taisyti, 3) jie nepasė. Neuzilgo gal patilps.

F. B-čiui. „Saulės“ nieks jau neužkabina, todėl ir mums nevertėtų kiteip elgtis; nes ištikro tas laikraštis žemiau, kritikos. Straipsnį sunaudosime sutrumpinę. Užteks parodymo, kad „Saulė“ yra klerikaliska, o ne socialistiška, kaip „Liet. Laikr.“ rašo...

Susirinkimai.

Pittston, Pa. T. M. D. susirinkimas bus nedėlioje, 10 d. rugsejo, ant salės p. Andriušio 2 valadą po pietų. Visi sąnariai yra meilingai užprašomi susirinkti. *Komitetas.*

Pajieszkojimai.

Pajieškau savo dėdės, Andriaus Paketurio, Suvalkų gub., Starapolės pav., Kvietiškiogmino, Trakiškių kaimo. Jis pats ar kas apie jį žinotų, teiksis duot žinią ant adreso:

John W. Briggs,
Box 686 Bisbee,
Arizona, Ty.

TAI DAR GALIMA GAUT

— T A — DIDELI PAVEIKSLA,

kurs labai žingeidus, pilnas svarbios mislies ir juokingumo; Pobedonos'o Misijos ir kaip Japonas Carui Kaili Engia! Su prisiuntimn tik už 10 c. stampoms, adresuojant

J. NAUJOKAS,
Madison Sq. Sta. 157.
New York City.

Už kozną tokį paveikslą pats caras po 1000 dol. duotų, kad tik jų daugiau nebutų.

Kaip Sicilijos kaimiečiai kovojo už tiesas.

Buvo pašaukta kariumenė. Sicilijos sostapylė, Palermo, kariumenė stengėsi išsklaidyti burį išbadėjusių kaimiečių ir darbininkų. Buris iškart nepaklausė, po to buvo liepta šauti. Daugybė buvo ant vietos nušauta, tarp kurių buvo ir moters, ir žili seneliai. Baisiai užpykinta minia apsiginklavo, su kuo tik galėjo, ir užpuolė ant kareivių, kuriems daug kartų reikėjo atsitraukti. Baisu buvo žiurėti. Visur pludo kraujas. Valdžia nusigando ir atsiumė į Siciliją 60,000 kareivių, šalis buvo apgarsinta kariškame padėjime. Susirinkimai ir laikraščiai buvo užginta. Dabar valdžia galėjo išnaukinti susivienijimus; apie 6000 buvo areštuota, daugybė įmesta į kalėjimus ir išstremta į katorgą. Baisiausiai nusudijo kaimiečių vadovus — Defelici, Bosco, Verro, Barbato ir advokatą Montello.

Šitie vadovai gerai žinojo, kad sprendimas apie juos seniai valdžios sustatytas ir dėlto jie sude, savo kalbose, nesistengė save išteisinti ir už viską kaltino valdžią ir jos tarnus. Valdžia vienok juos nusudijo kalėti nuo 12 lig 16 metų. Sudo pirmsėdis nubalęs drebančiu balsu perskaitė nusprendimą.

Dvarponiai, valdžia ir kapitalistai iš pradžios linksmos, kad kaimiečių spėkos sulaužytos ir kad jie buk daugiau neišsidrausią priešintis jų norams, nes pačios gerosios spėkos puvo kalėjimuose. Kaimiečiai nepasidavė; ragavę laisvės vaisių, jie pradėjo dar aštresnę kovą už žmonišką tiesas. Protestavodami valdžiai, kaimiečiai rinkimuose išrinko visur savo vadovus, kurie sėdėjo kalėjimuose, tuomi rodydami savo prisirišimą prie jų.

Atėjo persekiojimo laikai, bet šie persekiojimai nenuvėjo veltui. Kaimiečiai pamatė, kad kitaip reikia kovot. Jie nesitikėjo teip daug priešų. Visi dvarponiai, pabirkantai, kunigai, valdžios perdėtiniai drauge su karalium, susivieniję kovojo prieš kaimiečius. Kaimiečių pusėje buvo labai mažai spėkų; jie negalėjo stoti į kovą prieš valdžią, kurios rankose buvo kariumenė, policija, sudas ir viskas.

Sicilijos darbininkai tą supratę pradėjo kitaip elgtis. Jie pradėjo vienyti ir skaityti slapta. Žinodami, kad miestų darbininkai teipgi kovoja su valdžia, kaimiečiai susivienijo su jais ir rinko kur tik galėjo darbininkų apginėjus į parlamentą.

Teip buvo išrinkti socialistai: Ferri, Bisolati, Gatti ir kiti. Valdžia, matydama, kad jos užgynimai ir prisakymai nieko negelbėjo, pradėjo šian-ten pasiduoti ir guodoti žmonių reikalavimus, su mieriu pritraukti prie savęs kaimiečius.

Bet darbininkai suprato gerai valdžios mierius ir turėjos dar kiečiaus.

1898 metuose Italijoje dar kartą iškilo maištas. Šį kartą kelė maištą Milano darbininkai ir ubagai. Ir čia socialistai skubinos ant pagalbos darbininkams. Kariumenė vel sušaudė kelis šimtus darbininkų ir teisdariai įgrudo į kalėjimą daugybę socialistų.

Už tokį valdžios darbą žmonių piktumas pasididino...

Tame tarpe italielis Kajetonas Bresci nušovė Italijos karalių Umbertą (29 liepos 1900 m.). Kada jo klausė, dėlko jis teip padarė, jis atsakė: „Dėlto, kad šis tyronas liepė šaudyti Sicilijos kaimiečius ir Milano darbininkus“.

Dabar kaimiečiai ir darbininkai dar su didesne energija kovoja prieš siurbikus. Jie išrinko į parlamentą 32 socialistu, kurie daug gero padarė savo nuvargintiems broliams.

(Galas) E. II iš M.

Feljetonėlis.

„Katalikiškos Tiesos Draugija“ tyli, nieko neveikia.

Metai, kaip ji susitvėrė ir — nutilo.

Netur darbo. „Vienybė Lietuvininkų“ jau „šliuptynystė“ neužsiima. Patys „šliuptynariai“ skundžiasi, kad pinigų neturi...

Teip ir nėr kam pagaminti „K. T. D.-jai“ darbas. Ji netur darbdavių... O dirbti reik. Ir dirba.

Klioštorių merginoms rengia, kaip gyvai.

Pinigų yra. Gražių merginų yra. Tik anot tos dainos — „iškada jųjų gražumo, kad nėra cnatos, razumo“...

Mokslo joms reik. Tamsi, kvaile — iš pirmos nakties pabėgs...

Taigi reikia mokyklų, mokyklų! Mokyklos bus greit. Bet kada jų vaisiai nunoks? Ilgu laukti... Dar gal kas išaiškint netikumą klioštorių!..

Nieko! Tik reikia visus priešus apšaukti „kriminalistais“, tai pati Suv. Vals. valdžia juos išgaudys...

„Katalikiškos Tiesos“ cenzorius (tas vardas paeina iš suliesėjusio „inkvizitoriaus“) teip ir padarė. Bet tai paliečia tik tuos progresistus, revoliucionierius, ką kovoja už Lietuvos laisvę.

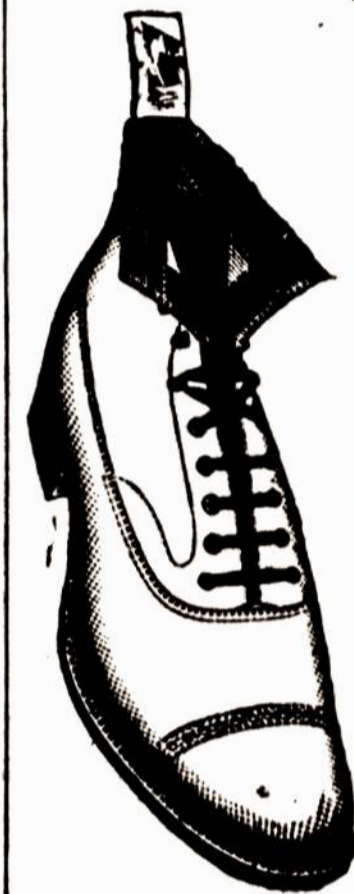
Tai tik parodė caro valdžiai „katalikišką tiesą“.

Bet ir čia, Amerikoje, teip bus...

Bet jau „Katalikiškos Tiesos Draugija“ su užmąnytais etiškais kovos tikslais neįvyks. Nes jei įvyktų, tai turėtų kovoti ne su priešais, o tik su savaisiais keikunais, tai yra — su saviimi...

Apgarsinimas

Kaip visiems žinoma, kad Plymouth, Pa., yra

LENKISZKAS-
LIETUVISZKAS
APSIAVIMU
PABRIKAS.

VERTAS
\$10.000.

Uždėts pradžioj'
1904 metų, per
LENKISZKUS
AKCIONIERIUS

Reikalas eina gerai, bet reikalaujama padidinti pabirką, kad daugiau mūsų darbininkų patilptų.

Iš tos priežasties dar paskyrėme
50 akciju
ant pardavimo, prašydami tautiečių per publiškus apgarsinimus pirkti tas akcijas.

AKCIJOS PREKE \$100.
Kurie nori, tegul pasiskubina įgyti. Urėdininkai draugystės šie:

Mic. Czajkowski, Prezidentas;
Franc. Żlobikowski, Vice-Prezid.
Stan. Matelski, Sekretorius.
Kun. And. Szmels, Kasierius.
Aug. Vgšniauckas, }
Wawerzynie Pawlak, } Direktoriai

Pr. Żlobikowski, vice-prezidentas, paskirtas pardavinėti akcijas, daryti kontraktus ir visus formaliskumus tos draugystės išpildyti.

Kiekvienas norėdamas pirkti akcijas lai atsišaukia asabiškai arba per gromatą, ant 8 iš ryto, ar 8 vakare ant adreso:

F. Żlobikowski,
364 Carver Street.

— ARBA —

BOOT & SHOE MANUFACT'G. CO.

224-226-228 W. Main St.

Plymouth,

PENN'A.

— LIETUVIŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS —
„KOVA.“

Talpina pilnas ir teisingas žinutes apie judėjimą darbininkų pasaulyje ir čia Amerikoje. Straipsniai, apysakos, eilės ir kiti visi tilpę rašteliai yra kiekvieną užimanti ir pamokinti. Platinkite, draugai, „Kovą“, vienintelį laikraštį, kuris gina žmonių darbininkų reikalus.

Prekė: ant metų — \$2.00; ant pusės metų — \$1.00. Adresuokite šaip:

„KOVA.“

412 Siegel Str., Philadelphia, Pa.

Lietuviu tauta

senoveje ir sziadien.

Parašė J. Sliupas, M. D.

ANTRAS TOMAS.

(Tęsa.)

Rusijoje; 3) *Norimantas*, buvęs „kormlenniku“ Novgorodo, valdė slėniuose Prypetės kunigaikštystės Pinsk ir Turovo; 4) *Karijotis* valdė visą Juodąją Rusiją, išskyrus Slonimą, iki pakraščių upės šiaurinės Slučos; Novogrodek ir Vilkaviškis buvo vyriausiais miestais šitos skryties; 5) *Olgerdui* pateko pačioje Lietuvoje miestas Krėva, prie kurio priklausė šalis iki Berzunės upei; anapus Berzunės, toli į rytus, iki Ugrai tęsėsi kunigaikštystė Vytesbės, kuri teipgi priklausė Olgerdui, kaipo kraitis jo pačios; 6) visas vakarinis ruožtas Lietuvos, nuo Žemaičių pajurio iki rubežių Volynijos; Žemaitija, Trakai, Gardinas ir Brasėiai, buvo dalyku *Keistučio*; toji skrytis traukėsi kaipo augšta ir ilga juosta nuo šiaurės pietūlink, apriesdama visą vakarinį rubežių Lietuvos, ir buvo karišku rubežiumi su valdynėmis vokiečių zokono ir Mozurijos; 7) *Liubartas*, dar prie tėvo gyvos galvos išsidangino į žemę Volynijos, kur nuo 1325 m. jis valdė Lucko kunigaikštystę; 8) galiaus jaunesnysis iš sunų Gedimino, *Jaunutis*, regis Gediminui gyvuojant likęs be skryties, gavo tėvui mirus tas žemes, kurios tiesiog priklausė did. kunigaikščiui: sostapylę Vilnių su miestais Ašmėne, Vilkmerge ir Braslavu (lietuviškuoju). — Apart minėtų skryčių pietinėje dalyje Polocko skryties, Minsko teritorijoje, buvę dar smulkios valstijos musiškų kunigaikščių, kurie lenkėsi valdžiai did. Liet. kunigaikščių.

Sako, kad Gediminas, dar prie gyvos galvos, buvęs paskyręs Jaunutį ant didžio kunigaikščio, ką ras patvirtina ir žemės dalis jam patekusi. Teip Lietuvos istorikai tvirtina ir laiko Jaunutį už įpėdinį Gedimino, nors sunku suprasti, kaip paaugėję kunigaikščiai, turinti patyrimą valdyme skryčių ir dalykuose karės, prieg tam valdanti didesnius skryčius negu buvo Vilniškis, sutiko pripažinti už galvą šeimos jaunikaity vos suaugusį ir jaunesnį gimimu. Jeigu sunus ir guodojo tėvo palikimą ir velyjimą, tai atsitikimuose, jam valdant, nerandame nė vardo nė įtekmes Jaunučio kaipo did. kunigaikščio. Koznas kunigaikštis veikia savaimi, pagal savo nuozvalgą, rods kartais sutikimui su kitais giminaičiais, o kartais atskirai. Išsiziuri, lyg kad iki 1345 m. nebuvo urėdo didžio kunigaikščio, iki galiaus du gabiausių ir kilčiausių iš sunų Gedimino—Olgerdas ir Keistutis—susitarę nepermainė to navatno parėdko, kilusio dėl mirties tėvo, ir nenukreipė šalin pavojaus, gresinčio viešpatystei, įsteigčiai per Gediminą, iš pusės kryževių.

Atsitikimai to laiko yra šitie:

Tuojuo po Gedimino mirties, vyresnysis jo sunus Mantvydas traukė prieš vokiečių zokoną, išgujo iš Žemaitijos, ir, su dviem tuntais įsilaužęs į Prusiją, sumušė kryževius keliuose mušiuose ir nupustyjo žymų ruošą jų valdynių. Magystras Ludolf Koenig sutarė su juomi sutaika, kurios išlygos nėra žinomos, tik tai žinome, kad derybose Mantvydo su kryževiais dalyvavo Olgerdas ir Keistutis, o apie Jaunutį nėra minima.

Tuom laik Liubartas pradėjo ilgmetinius ginčus su Len-

kijos Kazimieru už tėvoniją Galičiaus kunigaikščių. 1340 m. nuo nuodų mirė Lvove¹⁾ po neilgo kunigaikštavimo Boleslovas Traidenavyčius Mozuriškis. Tuojuo po jo mirties, Kazimieras užėmė Peremyšiaus žemę, vylgiškiškai išpjovęs kiltėsnius vyrus tos šalies, ir potam su skuba prisiartinę prie Lvovo užėmė tą miestą. Nezinome išgalių pradinės kovos Liubarto su Lenkais; žinome tik iš vėlesnių nurodymų, kad jis pasėjo užimti Vladimirą, Kremencą ir Belzą, po tam vylgiškiškai tapo per Kazimierą paimtas į nevalę ir ištruko iš jos per tarpininkystę Keistučio. Užimtus tačiau miestus jis palaikė po savo valdžia, nors neturėjo gana spēkų atimri nuo Lenkų žemes Lvovo ir Peremyšiaus. Tur-but samazgyje su kova Liubarto su Kazimieru už Volyniją įvyko antpuoliai Lietuvių ant Mozurijos, išrengti regimai palei visatiną sutartį Keisučio, Olgerdo, Liubarto ir Karibučio 1340 m. ir pasekančiuose metuose. Tačiau ir čion vardo Jaunučio netenka girdėti.

1341 m. Olgerdas vienas pats išrengė kelionę ant Mozaisko, norėdamas tą miestą sugražinti savam talkininkui, Smolensko kunigaikščiui. Bet Lietuviams nenusisėkė įimti tą miestą; jie paėmė tik tai prymiestį Tešinov, ir, nuengę Mozaisko valsčių, sugrįžo į Vytesbę.

Ateinantį metų Olgerdas ėmė gan veiklų dalyvumą Rusų dalykuose. Pabaigoje 1341 m. kilo vaina tarp Pleskavos ir Vidžemio zokono; ritteriai Letgalių šalyje sugriebė 5 Pleskavos paslus ir juos užmušė; tuomet Pleskavos kunigaikštis, Aleksandras Vsevolodovyčius, ištraukė prieš vokiečius, bet jis pats kas-žin ko susivaidyjo su Pleskavėnais; pasiskubinęs su ritteriais nutarti suderybas, pametinas Pleskavą, išvažiavo į Novgorodą. Bėgyje žiemos 1341–1342 m. įvyko smulkus susirėmimai ir antpuoliai išilgai Vidžemiškai Pleskaviškį rubežių. Tuomi tarpu ritteriai rengėsi į didelę kelionę prieš Pleskavą ir, dėl apsisergėjimo, įkurė ant rubežiaus, ant Pleskavos žemės, gintuvę Neuhausen. Pleskavėnai, jausdami pavojų, prašėsi Novgorodą į pagelbą, bet kada-gi Pleskava vienval stengėsi atsivalnyti nuo savo metropolijos, tai Novgorodėnai nesiskubino su atsakymu ar gal nežadėjo gelbėti; tad Pleskavėnai, atsigrįžę nuo Novgorodo, kreipėsi į Vytesbę pas Olgerdą; tas ištiesų atkako į Pleskavą drauge su Keistučiu ir pagelbine kariumene Polockėnų. Prysakinis pulkas, pasiūstas į Vidžemio parubežį po vada Lietuvių vado Jurgio Vytaitaičio, staigu susitiko su vokiečių druta spēka, kurie jau buvo įsigrudę į Pleskavos šalį; po nepasekmingo mušio, kunigaikštis Jurgis atsitraukė į Izborską ir užsidarė tame mieste, kur jį ritteriai apgulė. Tuomi tarpu Olgerdas, ėjęs paskui su vyriausia spēka Pleskavėnų ir Lietuvių, išgirdęs, kas atsitiko, liepė savai kariumenei persikeldinti atgal per upę Velykają ir laukti tolesnių atsitikimų Pleskavoje. Lietuvos kunigaikščiai pasiliko su nedidele kariumene ant kairio šono Velykos upės, tėmydami vokiečių judėjimą. Čion, laike naktinio šnipinėjimo, tapo užmuštas sunus Polocko kunigaikščio Liubka Vainaitis, neatsargiai pats vienas įjojęs į vokiečių tarpą. Izborskėnai tuomi tarpu butinai šaukėsi pagelbos, bet Olgerdas atsisakė traukti ant vadavimo miesto, kalbindamas apgultuosius vengti „kramolą“ ir sutarmėje ginti miestą per keletą dienų, sakydamas, kad vokiečiai patys atsitrauks nuo apgulimo. Pleska-

1) Sako Rusinai jį nunuodinę, kam jis rengėsi juos suvienyti su Romos bažnyčia.

voje labai rugojo ant neveiklumo Lietuvių kunigaikščio, tačiau Olgerdo nuomonė buvo teisinga: po 9 dienų apgulimo Vidžemio magystras, Burchard von Dreiloewen, nudegino prietaisus ir maisto gausą ir, su skuba apgulimą pametinas, iškeliavo į Vidžemį. Kodėl? Olgerdas mat liepęs buvo trims tuntams Lietuvių keliose vietose persikeldinti per Dauguvą, ir tie jie emėsi smarkiai pustyti Vidžemį; jie grįžo atgal su dideliu grobiu ir daugybe suiminių tik tai kada gavo žinią, jog magystras grįžta į Vidžemį. Išsigelbėję nuo Vokiečių, Pleskavėnai prašė Olgerdo apsikrikštyti ir pasilikti Pleskavoje už kunigaikštį; bet Olgerdas atsisakė ir velyjo jiems savo vyresnyjį sūnų Vingaudą; jaunas kunigaikštis apsikrikštyjo vardu Andriaus ir Pleskavėnai pasodino jį ant sosto prie šv. Treybės Pleskavoje. Potam Olgerdas namon iškeliavo, prizadėdamas bėdoje gelbėti Pleskavėnus. Bet veikiai po tam iš Pleskavos Lietuvon išvažiavo ir kunigaikštis Andrius; Rusų metraščiai tvirtina, kad jis bėgo nuo marų, kurie aplankė Pleskavos skrytį pabaigoje 1342 m., bet iš tikrųjų rasi buvo kita svarbesnė priežastis: Polocke pasimirė brolis Gedimino, kunigaikštis Vainius; sunus jo, Liubka, kaip jau minėjome, pragaišo laike Pleskaviškės kelionės, o apie kitus sunus Vainiaus šaltiniai nieko nemini; todėl Olgerdas gavo progą užimti apstuštėjusį sostą kunigaikščio, ir todėl jis paršaukė sūnų iš Pleskavos ir pasodino jį Polocke, iš kur Andrius per keletą metų siuntinėjo atstovus į Pleskavą. Bet 1348 m. Andriaus atstovas, Jurgis Vytautaitis, pragaišo pas Izborską mušyje su vokiečiais, ir Pleskavėnai nebtorėjo atstovų priimti ir susitelkė su Novgorodėnais.

Beveik visuose užsiėmimuose Gediminaičių Keistutis dalyvauja ir gelbsti broliams, bet užtinkame ir savišką veiklumą to kunigaikščio. 1342 m. jis savo vardan sutarė pirklybos sądorą su Anglija, kuri apsergėjo valnybę atvažiavimo Anglams į jo valdynes¹⁾.

Iš to, kas augščiau tapo pasakyta, išsižiuri, lyg kožnas kunigaikštis iš Gedimino šeimos elgėsi savistoviai ir ne vienas iš jų neturėjo titulo didžio kunigaikščio. Bet taip ilgai negalėjo būti, ypatingai kad pavojus grėšė iš pusės kryževių. Vokiečiai, naudodamiesi iš pasidalinimo Lietuvos, rengėsi užduoti didelį smugį Lietuvos viešpatystei. Dėl apsergėjimo kitų rubežių jie pasiskubino su susiedais susitaikinti: Taip 1343 m. jie suderybas padarė su Lenkijos Kazimieru, kurs iš savo pusės, norėdamas Lietuvą įveikti už Volyniją ir Galičiskę Rusiją, pavedė kryževiams visas ginčų žemes: Kelmų, Michailovo, dalį Kujavijos ir ant naudos zokono atsizadėjo savo ir savo įpėdinių vardan nuo visų tiesų ant lenkiškųjų Pamarių. Dar anksčiau, 1341 m., zokonas užbaigė savo varžynes su Danijos karaliumi Valdemaru už Estiją: zokonas nupirko tą skrytį drauge su Revalio miestu. Po tam kryževiai emė rengtiesi į pabaigtinę karę su Lietuva: jie atnaujino ant Lietuvos rubežiaus suardytąją per Gediminą pylį Bajerburg ir įkurė dvi nauji drutvieti: Jurbarką ir Marienburgą, ir pradėjo išilgai Lietuvos rubežiaus taisyti tris karei kelius, sudrutintus grioviais, tūnais ir bokštais.

Drauge su tuomi magystras išsiuntė paslus į Vokietiją kviesti prieš Lietuvą kareiviškus svečius ir samdyti tuntas

zalnierių¹⁾. Toks pakvietimas nepasiliko be pagėmės ir, jau 1344 m. į Prusus atkako pirmas tuntas ukvatniukų po vada Vilhelmo, gravo Ulandijos, kurs drauge su kryževiais nupustyjo parubežinį ruošą Lietuvos. Ant kitų metų kryževiai laukė daug didesnio priplaukimo kareiviškų svečių.

Matoma, kad Lietuvos kunigaikščiai turėjo iš savo pusės pasirupinti apie apsigynimą: reikėjo vienokumo veikmėje ir vadovystėje, kas negalima buvo prie padalinimo kunigaikštystės ant smulkių dalių; reikėjo atgaivinti valdžią did. kunigaikščio ir jos vyresnybei pavesti visus sąnarius Gedimino šeimos. Tai suprasdami ir rįžosi įkūnyti, palei savytarpinį susitarimą, du gabiausiu ir galingiausiu sūnu Gedimino: Olgerdas ir Keistutis. Tuodu broliu prasikišo pro kitus sąnarius šeimos polytikišku lavumu ir kariškais gabumais, o prieg tam vienas kitą labai mylėjo²⁾. Palei savo ypatingą pobūdį, pagal polytikiškas pastangas ir simpatijas, rods jiedu vienas kitam priešgyniavo; bet tas skirtumas netiktai ką netrukde jį vienybės, bet dar prie jų labai išlavinto polytikiško takto, jie nelyginant vienas kitą papildė, iš draugės perstatydami visas ypatybes, reikalingas dėl valdymo Lietuvos, kokia pasiliko mirštant Gediminui. Tai gi atnaujinimas valdzios did. kunigaikščio įvyko pradzioje 1345 m. Dėl pasiekimo savo mierio Olgerdas ir Keistutis sutarė apimti tėvo sostapylę ir dalį Jaunučio, kuri prie Gedimino stovėjo tiesiok po valdžią did. kunigaikščio. Priežastį vienas metraštis taip paaiškina: „Jaunutis nebuvo smurtus, o valdė sostapylę Vilnių“, o kitas aiškiaus pasako, kad velyjimu buvo, idant „visi broliai paklusnūs butų dėl did. kun. Olgerdo“. Pačios aplinkybės pasiskubino tą perversmą. Pradžioje 1345 m. į Prusiją atkako nepaprastai daug kareiviškų svečių: du karaliu—Jonas iš Čekijos ir Liudvikas iš Vengrijos, Hercokai Burgundijos ir Bourbon, grovai Ulandijos, Nuerenbergo ir Švarzburgo, Moravijos Hercogas Karolis Luksemburgiškis (busintis ciesorius Karolis IV) pribuvo su druta kariūmene į pagelbą kryževiams; tai gi pavasariop turėjo įvykti labai gresmi kelionė ir Lietuvos kunigaikščiai turėjo skubintiesi išsirangti ant apsigynimo. Prieg tam tuomi tarpu, palei Bychoveco liudyjimą, mirė našlė Gedimino, kunigaikštienė Evna, kuri gyveno Vilniuje pas Jaunutį ir tur-but taji gynė nuo kitų brolių savo autoritetu. Olgerdas ir Keistutis rįžosi įkūnyti savo suokalbi: jiedu bavo nutarę drauge vėikti vieną, iš anksto paskirtą dieną; tačiau Olgerdas, atsargumo dėlei, neatkako ant sutartojo laiko³⁾ ir pavedė dalyką Keistučiui; jis tik tai iš Vytesbės atkako į Krėvą ir čion laukė žinių, kaip dalykas nusibaigs. Tuomi tarpu Keistutis nutartoje dienoje iš Trakų išėjęs vienu perėjimu pasiekė Vilnių; auštant žiemos šaltą naktį, jis užėmė sostapylę ir be priešgynybės apėmė dvi pyli, kurios miestą sergėjo. Jaunutis pusvilkis, be apvalynės išbėgo iš miesto ir pasislėpė

1) „Magister proposuit mittere legatos in Allemanniam et vocare soldados, principes etc. contra Lituanos et Rutenos in eorum devastacionem“ (Wigand von Marburg, p. 497.)

2) „Broliai Olgerdas ir Keistutis viršino kitus išauklėjimu, papročiais, statnumum, prigimta karzygiška drąsa ir daugeliu kitų kiltų ypatybių, ir todėl jie, daugiau už kitus brolius, mylėjo vienas kitą“, Strykowski, II p. 2.

3) „Cum Olgerdus seu sponte tergiversaretur, seu Vitebsco tam cito adesse ad conditum diem non posset“, Kojalovič, I. 282.

(Toliaus bus.)

1) Čacki—o Lit. i Polskies prawacl, I. p. 60

Stebėtinai pakilimas Herman P. Miller'io, kuris prakirto sau kelią į augštą padėjimą.

Kitur gimę ukėšai Pennsylvanijos, daugumas kurių yra dabar stiprūs Republikonai, norės žinoti, jog žmogus užėmęs vietą pulk. Wesley R. Andrews, kaip Sekretorius Valstijos Komisijos yra žmogus, kuris pakilo į teip pažymią vietą savo pajėgomis ir gabumu ir pasišventimu Republikoniškai partijai. Tai yra Herman P. Miller, kuris budamas vaiku pardavinėjo laikraščius ant gatvės. Tada jis negavo tiek pinigų kaip daugelis svetur gimusių ukėšų, kurie dirba dabar ant brėkėrių ir mainose, bet jis įgijo patyrimą ir pažino žmones, kas jam buvo labai reikalinga. Jis įgijo mokslą viešose mokyklose ir panaudojo geriausiu būdu, suprasdamas jog ko geriaus išmoks, to augščiau galės pakilt gyvenime.

Tame ir nuolatiniame klyme matyt paveiks'as to, kaip žmogus su ambicija gal padaryti gyvenime karjerą.

Nuo laikraščių pardavėjo tapo pasiuntiu West Union Tel. Co. ir jo v kramas atkreipė atydą J. Donald Camero, kuris jį paskyrė kada jis turėjo 13 metų už tarną Pennsylvanijos Senate. Teip jis gerai elgėsi, teip rupestingai atliko darbą, kad po trejų metų tapo paskirtas asistentu J. C. Delane Senato Knygynė, kur jis patarnavo senatoriaus, pažino įstatus ir viešus dalykus.

Negalima tokį žmogų laikyti neįžymiais, jis kilo augstyn: Teip gerai jis pildė savo darbą, kad atsiskaitus 1890 Milleriui tapo paskirtas Senato knygininku į jo vietą o paskui ant pilno termino.

Bet jis nesiganėdina vien tuom darbu. Nuo 1887 jis prisidėjo prie sustatymo Small's Legislative Hand Book knygos dides vertės ir jis teip gi yra sąnarys Harrisburg Board Trade ir darbavosi ant miesto gerovės. Tuom pat laiku jis buvo praktišku politikierium; jis žino žmones, gabus organizatorius ir tinka ant vietos sekretoriaus valstijos komisijos.

Jis užsielpni paguodonės visų svetur gimusių ukėšų. Jis rupinasi jų reikalais ir mano, jog juos reik mokyti suprasti pamatus Republikonų partijos ir darbuotis ant politikos lauko. Jų yra 300 000 mūsų valstijoje ir pripažįsta jų žymę Republikonų partijoje. Jam pavesta žiurėti jų reikalų ir pasidėkavodami svetur gimę ukėšai pripildys balsavimo skrynę balsais už jį šį rudenį, kaip ženklą savo užsitikėjimo.

Širdinga dekuil!

Del Dr. E. C. Collins Medical Institute, 140 West 34th Str., New York. Nors aš prastas ir nemokitas ir negaliedams augštais žodžiais, Jusu Mokslui Atdėkavot, tai ištariu širdingiause Ačiul už išgydimą manę nuo ligos, kurę jums buvau aprašęs, ingavusia, per nežinystę ir tamsumą; o perskaitęs Jus garbinga knyga „VADOVAS IN SVEIKATA“ persitikrinau, kodėl aš esu gyvas nors aš bet kaip numiręs; nerokuojuant tu sunkumu, kad kaip švino buvau pripiltas ir vos kojas tik pavilkit galėjau, bet dieglei šonuose, krutineje ir galvos skaudėjimas, svaigimas aparti sunkaus kvėpavimo, skrepliavimo ir naktiniu nubegimu, abelnas nusilpėjimas neišpasakitai manę kankino.

Visos platesnės pasekmes mano ligos, tai yra jus knygoje „Vadovas in Sveikata“ ant puslapio 98 aprašyta, nuo kurios Jus, tikrai Stebuklingi vaistai man sutaisiti, pilnai išgyde; dabar ir su savo Motere laimingai gyvenu. Kitoms laktarams be naudos daug pinigų išmečiau o Jus manę tik in tris savaites laiko, kaip naujai atgimusį padarėte. Už tai kiekvienam sergančiam tautiečiui netrotijant laiko, rodijū kreipties prie Profesoriaus garbingo virš pamineto Instituto — ir dar kartą ištariu Ačiul ir laikraščiams dėkavoju, kad toki tikrai teisinga Profesoriu ir Instituta garsina. Su didelia goudone

Joseph Michalaukas,
P. O. Box 46, Trescow, Pa.

Farmos!

Farmos! Lietuviai, kurie turite kiek kapitoto ir norite pirkti savas farmas čia pat New York'o steite, kur žemė gera, išdirbta ir šu būdinkais, yra dabar mano rankose ir norėcia kad tik lietuviam papulsi; jau čia keli lietuviai turi savo farmas; prekę pigi ir duodasi ant išmokėjimo. Cia gaspadoriai pelno su apvyniais, pienu, sviestu, kiaušniais ir t.t.

Katrie norite dasžinoti apie prekę ir didumą farmų, tai prašau rašyti pas mane lietuviškai, lenkiškai, ruskai, angliškai arba latviškai, o gausite atsakymą. Prašau įdėti uz 2 c. markę dėl atsakymo.

Ge Kleek, Poolville, N. Y.

A. Maslauckas ir Sunus,

LIETUVISZKI GRABORIAI.

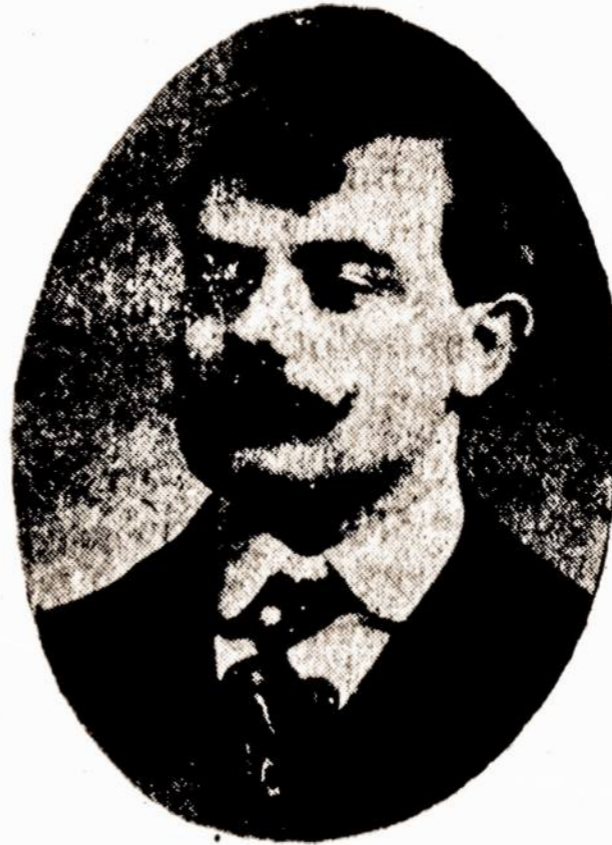
Karietos ant vesėlių, laidotuvių ir krikštynų. Vežimai perkrausty-mui ir t. t.

415 W. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Naujas Telefonas 7031.

PIRMUTINIS LIETUVISZKAS HOTELIS

St. Brundzos ir co. SCRANTON, PA.

Kas kartą pas mus apsilankys,
Tas niekad nesigraudys.
Alus, vynai mūsų gardžiausi,
Cigarai iš Turkijos geriausi.
Pakeleivingiems nakvynė gražiausia
Su valgiais gardžiausiais.
Pakeleivius priimam su arkliais ir
vežimais.

Tiktai nepamirškite mūsų adresu:

Brundza, Stanevyčiai ir Co.
447 PENN AVE. SCRANTON, PA.

Nebiros Astronomiška Mediška Gydynycia. 214 E. 25th street, New York City.

Kiekvienas, kurs yra sergantis, tegu rašo pas Nebiros Astronomiška Gydynycia, nes anoji gydo paliai nauja būdą nuo visočių ligų, labiausia tokius, kurie yra neišgydomi. Kaip gyduoles naudoja žoles pargabentas iš Europos, Azijos ir Egipto, kurios ypatingas ligas išgydo.

LIETUVIAI!

Skaitykite ką sako tie kurie buvo neišgydomi, nusilavus pas Nebiros gydinyčią ir kuri išgydė.

Iš priezasties stokos vietos galime paminėti tik vieną laišką ir kelėtą pravardziu.

Bayonne, N. J
12 diena Rugpiučio, 1905.

Goudotina Nebiros Gydynycia.

Prašome apgarsinti gazetose, kad visi galėtų skaityti. Prisiunčiame Jums pasveikinimą ir padėkavę už mano senos ligos išgydymą. Sirgau sunkiai ir nė jokios gyduolės nepagelbėjo. Nebiros gydinyčia išgydė mane į du mėnesiu visai pilnai.

Kiekvienas sergantis tegu kreipiasi pas mane, o aš jam pasakysiu, kur kreiptis. Pasilieku tegu nedintas, Jan Gala, 193 E. 22-nd st., Bayonne.

Kitokios gromatos — Ona Czeglėdi, C. O. Mrs. Misho, Brigs Ave & 200 st., New York. And. Korte-z, 459 E. 117th st., New York City (Basement). Maria Weres, 403 E. 54th st., New York City. L. Czeglėdi, 52 Water st., New Brunswick, N. Y. Elzb. Kodack, 135 Withe ave., Brooklyn. Anna Lestyanska, 347 E. 73rd st., New York. Pani Balasz, F. 587 11th st., New York. Maria Petronica, 103 N. 7th st., Brooklyn.

Garbinga Egiptiška burtininkė Aguliapert L. Nebiros, rodija kiekvienam, nelaimėje kreiptis kur viską pasako, teipgi ir praeitį ir ateitį pagal astronomiją. Kreipkitės asabiškai arba per laišką.

Nebiros Astro Medical Cure,
214 E. 25 st., New York City.

OFFISO VALANDOS:

Nuo 9 ryto iki 7 vakare, ši kiomis dienomis ir Nedėliėmis.

Įdek markę ant atsakymo

Antanas Menczinskas

Lauku patkloje vietoje Sallana, užlaikau skaniausius gėrymus ir kvėpenčius Cigarus. Lietuviai nepamirškite atsilankyti pas savo viengentį.

60 East Main Street
PLYMOUTH, PA.

SUSTOKITE MOKEJE RANDAS.

Gaukit pinigus ir pirkit stubas sau.

Eikite pas S. SUSMAN,
61 E. Main street, Plymouth, Pa.,
o gausite visokių namų ar farmų už pigę prekę. Teipgi skolinu pinigų